Ч. 31 (14.574). Львів, пятниця 12. лютого 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Завішення зброї чи дальша війна?

Розійшлася поголоска, що валенсійський уряд запропонував національному завішення зброї.

у Льондоні не дістали в цій справі ніяких ві-
сток. На думку тамошніх політичних кол
тепер менше виглядів на розем,ніж колинебудь.
Ті самі кола не привязують великого значіння
також до проби переговорів катальонських
націоналістів з Бурґосом. Як виходить з інфор-
мацій, що прийшли нині до Льондону, **ката-
льонський уряд рішений боронитися,** коли би
національні війська заатакували Катальонію.
Вчора вночі катальонський уряд після довгої
наради рішив змобілізувати два нові річники та
утворити з них та з міліції „людову армію" під
суцільним проводом, рівночасно перевести ве-
ликі фортифікаційні праці, уживаючи до них
усіх, що не служать в армії.

Як повідомляє Авас, **катальонський уряд заявив, що ніколи нікого не уповноважнював, ані безпосередно ані посередно, навязувати контакт з урядом з Бурґосу; він називає той контакт „нельояльним".**

У льондонських політичних колах рахуються з тим, що війна проволічеться ще найменше пів року.

ДАЛЬШЕ ВИВОЗЯТЬ ЗОЛОТО.

З огляду на непогоду причалив учора в Перпіняні еспанський комунікаційний літак, на якому крім пасажирів було 1.055 кг. золота у штабах вартости коло 25,000.000 франків. Як лише погода поправиться, літак відлетить до Парижа, щоби відвезти золото до Банку Франції.

ЧЕРВОНИЙ УРЯД РЕКВІРУЄ.

Валенсійський уряд зареквірував хемічні заведення „Сольвей" у Сантандер і в Торреляве, бо вони не хотіли достарчити урядові деяких продуктів, необхідних для промислу.

Національна офензива під Мадридом розвивається.

Національні війська продовжували вчора наступ в напрямі шляху до Валенсії, займаючи місцевість Орґанду. Регулярні частини і чужоземна леґія з танками заняла ворожі окопи на березі Манзанаресу на просторі 14-ох кільометрів. Червоні залишили на полі бою 800 убитих і понад 100 ранених. Тепер національні війська займають частину дороги до Валенсії та горбки, що панують над тою дорогою.

Національне командування повідомляє, що єдину сполуку Мадриду зі зовнішним світом становить тепер дорога на Ґвадаляхару через Кенку. Ескадра з 15-ох національних літаків кружляла вчора над Мадридом.

Комітет оборони Мадриду подає, що національні війська від 24-ох годин завзято атакують західний парк, але їх відбито, подібно як з відтинка Плянтію. На відтинках Ґвадаляхара, Тахо і Харама — як твердять червоні — спокійно, хіба деколи доходить до гарматньої та скорострільної перестрілки. **Національні літаки бомбардували Алькалю де Генарес;** серед населення чимало вбитих.

Під Малягою офензива йде добре; національні війська заняли кілька нових місцевостей. Національні кораблі кружляють між Малягою і Монтрілем та помагають сухопутним військам у погоні за ворогом, що втікає до Альмерії. Невеликі національні відділи очищують околицю, де окружено дрібні групи ворога. **У Малязі захопили національні війська**

богату добичу,

м. ін. 10.000 бочок нафти, 4.000 бензини, муку, консерви, кілька тон динаміту, богатий залізничий табор і т. п. У місті панує лад. На фронті Ґренади національні мисливські літаки зістрілили два совітські двомоторові літаки. У Малязі арештовано дотепер 1550 осіб.

Тимчасом червоні признають, що втрата Маляги для них дуже болюча. Міністр закордонних справ дель Вайо заявив у відозві м. ін.: **„Один день, коли упала Маляга, коштував нас більше жертв, ніж 3 місяці оборони Мадриду. Ми не стараємося зменшити втрати Маляги.** Знаємо, наскільки до того причинилися транспорти тисячів італійців та німців.

ПРИСТАНІ ЧЕРВОНИХ ЗБОМБАРДОВАНІ.

Національні літаки збомбардували нині пристань Альмерію, де ранено 9 осіб; затоплено 1500-тоновий корабель „Монтеторо". Недалеко Тарраґони національний підводний човен сторпедував еспанський корабель „Наварра". Вночі національні кораблі бомбардували пів години Барсельону, де спричинили чималі втрати. У місті вибухла паніка

Що властиво бачили французькі радикали в Катальонії?

З Катальонії вернулося кількох представників французької радикальної партії; в приватних розмовах та на засіданні парляментарної групи, вони ствердили, що **в Катальонії панує повна анархія.** Тому чимале було здивування в Парижі, коли та сама делеґація оголосила вчора вечором комунікат, у якому заявила, що в Катальонії все в порядку. **Навіть орган радикальної лівиці „Евр" признає щиро, що представники радикальної партії вернули з Катальонії сильно розчаровані,** і що на засіданні змалювали положення в Катальонії в куди рожевіших красках ніж у приватних розмовах.

Також дуже цікаве, що комунікат радикалів висловлює чималі

симпатії для незалежности катальонської республики.

Він зовсім не згадує про Еспанію ані про валенсійський уряд, зате постійно говорить про **„катальонський нарід, що бореться за свою волю і незалежність".**

Кінець страйку в американському самоходовому промислі.

Губернатор стейту Мічіґен заявив, що представники фірми „Дженерал Мотор" і робітничих союзів дійшли до порозуміння після довгих переговорів. **Після 42-ох днів страйк покінчився.** Губернатор стверджує, що ліквідацію страйку слід завдячувати добрій волі обох сторін і — що головне — посередництву представника центрального уряду.

Румуни під Краковом.

„РЕВЕЛЯЦІЇ" ПРОФ. ЙОРҐИ ПРО РУМУНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ У ГАЛИЧИНІ ТА НЕБЕЗПЕКУ ГР.-КАТ. ВІКАРІЯТУ У ЧЕРНІВЦЯХ ДЛЯ РУМУНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Букарешт, в лютім 1937.

Деякі політики вносять до румунського парляменту постійну трівогу, покликуючись на щораз „свіжі докази" чи то мадярського ревізіонізму, чи болгарської агітації, чи „рутенської ірриденти". Цікава річ, що з такими алярмовими покликами виступають румунські патріоти, коли між урядовими та опозиційними парляментарями загострюються розбіжности.

Таке напр. голосне непорозуміння спричинила недавня димісія міністра летунства п. Карамфіла. Щоби затерти не конче добре враження цієї справи, яка значно загострила відносини між ліберальною урядовою партією та опозицією — найдено нову, чергову диверсію: **„рутенський ірридентизм греко-католицького вікаріяту в Чернівцях".**

З оцією „ревеляцією" виступив у сенаті проф. Йорґа, і не можна його виступу пояснити інакше, як бажанням відвернути увагу від останніх подій у парляменті та влекшити положення урядової партії, якій він багато завдячує. „Ревеляція", відома вже з преси, виглядала в той спосіб:

25-го мин. міс. запитав він міністра віроісповідання, чи урядові є відома підозріла діяльність
греко-кат. вікарія о. Сімовича. На це відповів мі-
ністр віроісповідання, п. Ямандi, що „Конкордат
із р. 1929. (ст. 4) передбачує заснування окремо-
го епископату для рутенів — греко-католиків із
Буковини та Марморощини. **Такий окремий е-
пископат відповідає державним інтересам, бо
відтягає рутенів від впливу Львова та підчиняє
їх проводові румунського греко-кат. епископа.
Всетаки рутени використали це положення й на-
віть у церковних справах переступають державні
інтереси й тому уряд вислав до Чернівців свого
міністеріяльного інспектора п. Єнчіва на місці
розслідити цю справу".**

Навіть така заява мін. Ямандi не вдоволила войовничого проф. Йорґу і він почав вичислювати
свої старі відомі арґументи з архіву румунізато-
рів. Між іншим сказав проф. Йорґа таке: „Руте-
ни не хотять вернутись до їх первісного родового
русла. Предки буковинських рутенів були „резе-
шами" (вільними селянами), що боролися під
прапорами молдавського воєводи Стефана Ве-
ликого. Правда, є ще частина рутенів, які в 17.
ст. прибули на Буковину. І ці зайшлі рутени — а
зайди є все безличні — остались до нині злими
громадянами Румунії. Ви зрештою не знаєте, що
це таке рутян... Коли розглянути церковну сто-
рону цієї справи, то сумніваємося, чи навіть ма-
дяри із Семигороду відважуються домагатись,
щоб їх католицький епископ був мадяром, хоча
більшість римо-католиків це мадяри... Ірриден-
тизм не є передбачений у конкордаті! Скільки-ж
тих нечисленних рутенів греко-католиків? Є їх
ледви 70.000..."

Тут перебив проф. Йорзі міністр Ністор, „знавець українських справ" (автор книги „Про-

✝

В неділю 14. лютого 1937. р. у тринацяті роковини смерти бл. п.

ОЛЬГИ БАСАРАБ

відправиться

Панахида

в Соборі св. Юра в год. 12.45, на яку Приятелів Покійної запрошує

рідня.

блема україняна“) й поправив свого бувшого професора цифрами „нової статистики“: „Є ще тільки 30.000 рутенів-греко-католиків“.

Така „поправка“ ще більше розпалила темпераментного п. Йоргу та заохотила його до дальших „ревеляційних“ виводів:

„Я сам запитую себе, чи ті рутени, значить той зрутенізований заграничний елемент в дійсности є рутенським, чи це є колишнє румунське населення, що сягало аж до самого Кракова?!“

Ось зразок чудацьких винаходів „історика“ Йорги. Всюди і завжди підчас своїх викладів на університеті, на зборах своєї невидної опортуністичної партії (націонал-демократів) або у парляменті цей „грізний Донкіхот“ (так назвала його румунська преса) сипле подібними „науковими“ перлинами. Але саме тепер, підчас модного польсько-румунського порозуміння, кинути таку бомбу, що всю Галичину аж по Краків замешкували предки п. Йорги, це вже специяльний дарунок для мін. закордонних справ п. Антонеска.

Дальше гнівається п. Йорґа, що „ті пани взагалі не вважають себе рутенами тільки українцями“... „Як так далі буде — то рутенізм перейде Прут та получиться із рутенізмом північної Басарабії. Рутени вже перейшли Серет та Сучаву й сягають до північної Молдави. Ось так рутенське питання стало не льокальним буковинським, а загальним румунським.. Ті люди стараються витиснути нас із власної землі“...

І тому п. Йорґа жадає: „видалити агентів русизму (!): черновецького гр.-кат. вікарія та його священиків“.

На всі вигади полудневої уяви проф. Йорги відповіли урядові парляментарі вдячними оплесками, а міністр Яманді навіть таке заявив:

„Якщо уряд не осягне в цій справі повної піддержки румунського греко-кат. митрополита, то полагодить її власними строгішими засобами“.

Коли п. Йорґа побачив, що він накоїв своїми заявами, то сам злагіднив попередні скарги таким демократичним зворотом: „Не йде тут про тих 40- 50- 60.000 рутенів, що зайшли з заграниці, а йде про українську меншину. Ми даємо тій меншині тільки культурні права, на які дозволяє нам наша терпеливість або накинене зобовязання міжнародніх мирових договорів. Зрештою, не всі рутени є уніятами — а більшість рутенів це православні, що є ліпшими громадянами“. (!)

Три дні пізніше продовжувалась дебата у сенаті. Цим разом говорив мін. Яманді про вивласнення греко-кат. церкви у Сучаві.

Згадана церква належала до греко-кат. парохії ще від 1782 р., коли австрійський уряд визнав її як власність греко-кат. українців у Сучаві. Інтабуляцію цієї церкви як власність греко-кат. парохії — переведено в 1873. році.

В осени 1936 буковинський православний митрополит Вісаріон домагався, щоб уряд звернув церкву сучавським православним румунам, бо цієї церкви не збудували за часів австрійської влади на Буковині, а ще за часів молдавського князя П. Рареша (із 1550 р.). Ліберальний уряд п. Татареска одобрив прохання православного епископа й рішив вивласнити цю церкву в користь православних румунів (рішення мін-ства віроісповідень стало правосильне по його оголошенню в Державному Вістнику із 6. XII. 1936). Проти цього вивласнення запротестував греко-кат. епископ Русу та подав міністерство віроісповідань до суду.

Саме на цім тлі вивязалась нова дебата у сенаті. Своє рішення оправдав мін. Яманді тим, що розпорядок австрійського цісаря Йосифа II. із р. 1782 звернений проти інтересів румунського населення та він неправосильний в румунській національній державі. „Хоча в Сучаві нема законного числа греко-католиків, щоб творити окрему парохію, то всетаки ми не нарушували прав рутенів. Але тепер, коли вони („рутени“) судовою дорогою думають добути собі неналежних їм прав та мають піддержку греко-католицького епископа Русу, тепер уряд змінив свій первісний погляд“.

У своїй відповіді на виводи міністра та на безпідставні напади проф. Йорги заявив епископ Русу таке:

„Відразу спостеріг я, що у справі греко-католицького рутенського вікаріяту створено атмосферу нетерпимости, щоби вплинути на хід розправи, яка йде в Апеляційному Суді“. „Дійшло до того, що процес, який мав відбутися вчора (на 27. I.), пересунено на пізніше, щоби правда не вийшла на верх.“ „Уважаю, що це діло п. мін. Яманді необосноване та з правничого боку дивогляд, бо в справах церковних маєтків рішає дотичний закон, а не односторонні урядові розпорядки.“ „Ми не залишимо цієї справи, навіть коли підемо від апеляції до найвищого суду“.

Обективний християнський підхід епископа Русу до діяльности греко-кат. вікарія в Чернівцях та до справи вивласнення сучавської церкви викликав крики „правих“ та проурядових сенаторів, що їх ледви опановував предсідник сенату та мін. Яманді.

Однак не тільки світські шовіністичні політики перебивали промову епископа Русу. Найшовся також один епископ. Балан, що кинув такий вимовний оклик: „Епископ Русу помиляється, коли думає, що Найвищий Суд відступить церкву рутенам“.

Псевдо-історичними видумками та істеричними окликами можна заохотити когось до „репресій“ проти безборонного населення. Це легка річ. Так само вигідно притуплювати увагу своєї суспільности шовіністичними протиукраїнськими гаслами замісць того, щоб поважно призадуматись над боротьбою зі справжнім ворогом румунської державности — московським комунізмом.

Не парохіяльна печатка із подвійним написом або жовто-блакитна стяжка на церковнім прапорі грозить цілости держави, тільки зріст комунізму по всіх промислових осередках. Але безпечніше і приємніше накидатися у сенаті на буковинських українців, ніж промовляти на робітничому вічу у збольшевиченій фабриці. А проте держава від цього не скористає. І дальшим обмеженням прав українського населення у Румунії ані національні відносини там не поправляться, ані тамошнє українство не перестане істнувати.

Др—нч.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ ч. 2.

М. ШЕЛЕСТ-ШУМЛЯНСЬКИЙ. 6

Герой революції - Тарадайка.

— О-то-го! Добре „мені сама правильна“! „Вибачте мене“! Треба казати „вибачте мені“, а не „вибачте мене“ і не „сама правильна“, а „найправильніша“. Ні, панове! Ми так держави не збудуємо!

Спалахнула суперечка. Терентій Трохимович стояв і слухав. Від полтавської мови перейшла сварка на Шевченка, потім на Центральну Раду, відтак на соціялізм, звідти знову на Полтавщину, з Полтавщини на Київщину...

Аж нарешті хтось помітив Терентія, подивився на нього і спитався:

— Ви, пане добродію чого потрібуєте?

— Хотів би записатися до вашої партії.

— Дуже добре. Зараз... Товаришу Єсли! Гей! товаришу Єсли! Чуєте? Товариш Гандзуляк!

Товариш Єсли, що звався Гандзуляком, а своє імя дістав від того, що часто вживав слова „если“, обізвався, сказавши: „Зараз, зараз“, але сперечався далі.

— Но я вас сам запишу. Як ваше прізвище, товаришу?

— Терентій Трохимович, відповів голосно той, додавши тихіше: Тарадайка.

— Як, як?

— Тарадайка — і від сорому почервонів.

— Тарадайка! Чудове прізвище! Оце українець! Чудово! Та-ра-дай-ка! Панове! Слухайте. Маємо справжнього українця з чудовим прізвищем: Та-ра-дай-ка!

Товариші обступили Терентія Трохимовича і з радістю та захопленням дивилися на нього, наче на дорогу перлину. При цій нагоді почали згадувати ріжні чудернацькі прізвища: Грайбас, Отченаш, Гопчичучандра, Півкопижита і т. д.

Терентій Трохимович упрів. Не знав, чи з нього глузують, чи він справді має таке хороше прізвище. Але з цілої поведінки товаришів скоро побачив, що справді були щиро захоплені красою його прізвища. Заспокоївся і навіть повеселішав.

Дістав посвідку. Про те, що належав уже до кацапської партії, не признався. Вирішив, що стару посвідку пірве, а буде жити на нову. Нова партія, як уже сказано, зробила на нього ще ліпше враження, ніж стара. Люди надзвичайно прості, веселі, якісь легкі на душі, без жадної церемонії. Поки був у канцелярії, почував себе наче десь на парубоцькій забаві. Не можна було розібрати, де старший, де молодший. Один до одного говорили „пане товаришу“, і Терентій Трохимович мав враження, що начальства тут взагалі нема. Пани товариші говорили до нього, як до рідного, трималися з ним за-пані-брата і нарешті, що найбільше його захопило, обіцяли йому посаду, коли довідалися, що він зліквідований.

Додали тільки, що має добре вивчити українську мову. Терентій Трохимович вдячно кліпав очима, почервонівши від радости від вуха до вуха. Бачучи загальну щирість, сам розщирився і попросив, чи не порадилоб йому товариство якусь книжку, звідки міг би він добре навчитися мови. Йому порадили словник Дубровського.

Того самого дня Терентій Трохимович купив словник і негайно та з найбільшою пильністю взявся до науки. Перечитуючи словник переконався, що багато дечого знав іще з села, тільки деякі слова чув поперше.

Але скоро справа показалася, не такою легкою, як здавалося. За кілька днів Терентій Трохимович ледве вивчив дві сторінки. А в міру поступу далі, все попереднє переплутувалося в голові, так що мусів був знову вертатися назад і переучувати наново. Коли таку операцію пробув кілька разів, то впав духом і прийшов до сумного висновку, що ледви чи зможе стати справжнім українцем.

Невивчених слів лишалося ще сотки сторінок, а Терентій Трохимович був дуже совісним чоловіком. Деякі співробітники в банку іронізували собі злегка з Терентія Трохимовича саме за цю благородну властивість його вдачі. Терентій Трохимович що мав уже понад трицять років, носив нпр. у кишені в шкірянім покровці ножик, який дістав у десятім році свого життя. Нехай читач спробує, починаючи від себе, перерахувати своїх знайомих, хто з них взагалі має ножик, а потім нехай спробує пригадати, скільки ножиків він уже мав і де вони. Ніби то дрібничка — кишеньковий ножик; памятаючи за ножик можна легко забути за велику справу. Але є багато людей, що зробили б значно ліпше, колиб памятали саме за ножики і забували якраз за більші справи. І їм було б ліпше і нам серед них.

Терентій Трохимович бився над словником від ранку до ночі, щодня переучуючи старе і щодня забуваючи все дочиста, скоро лиш переходив на короткий час до нового.

„Не бути тобі, Терентію Трохимовичу, українцем. Ой не бути!... говорив у розпуці, в сотий раз відбудовуючи в голові розсипану будівлю слів.

Є багато читачів, що в той час, коли Терентій Трохимович учив словник Дубровського, були пособоване важнішими ділами. Очевидна річ, що не було в них ні часу, ні цікавости приглядатися, як тоді Терентії Трохимовичі мучилися. Багатьом було дуже радісно відроджуватися, але багатьом тяжко. Кожна дрібниця ставала на перешкоді, а особливо мова. І треба було зараз і словники гризти, і соціялізм студіювати, і аграрне питання розвязувати, і державу будувати. Не дивниця, що люди взихалися як мухи в окропі. Нехай же нам наші діти не дивуються і не дуже гніваються, що ми так скапорили справу.

(Далі буде).

Закарпаття.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ У ШКІЛЬНИЦТВІ.

„Діло" вже повідомляло, що міністер шкіл звільнив секційного надрадника **Кліму** зі становища шефа шкільного реферату на Підкарпатській Руси, а надрадника **Вондрачка** з функції краєвого інспектора в Ужгороді, приділивши останнього до служби краєвої шкільної ради у Брні. Новим шефом шкільного реферату призначено секційного радника міністерства шкіл **Хмеляржа.** Краєвий шкільний інспекторат поділено на інспекторат шкіл українських і мадярських та на інспекторат шкіл чеських і німецьких. Шкільним краєвим інспектором для українських і мадярських шкіл призначений директор мукачівської гімназії **Драгула**, інспектором чеських і німецьких шкіл призначений проф. **Гравшер**, колишній заступник старости Ужгороду (чес. нац. соціяліст).

Новий шеф шкільництва Підкарпатської Руси, як і всі його попередники, іменований **без попереднього порозуміння** з культурними і політичними чинниками на Закарпатті. „Сумнівається — пише „Українське Слово" — чи назначування на таке відповідальне місце людей незнаних і з відносинами на Закарпатті неознайомлених може довести до консолідації відносин. Назначення відомого русифікатора, директора мукачівської гімназії Драгули краєвим інспектором українських шкіл, є доказом, що новий режім у міністерстві шкільництва хоче одностороньо підтримувати русифікацію наших шкіл і висувати на провідні місця запеклих русофілів, не зважаючи на те, що на подібні місця є доволі дуже добре кваліфікованих місцевих українців.

„Повищі номінації викликали навіть і в чеських партіях несмак та обурення на міністра шкільництва, що обдарував нашу країну аж трьома стовпами — членами своєї партії."

КУЛЬТУРНА І ГОСПОДАРСЬКА ПРОГРАМА КРАЄВОГО УРЯДУ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

На пресовій конференції дня 26. січня ц. р. на яку скликав віцепрезидент д-р Я. Мезник представників усіх підкарп. редакцій без огляду на народність і партійну приналежність до салі нарад краєвого уряду, прочитав він коротку заяву про завдання преси та потребу її співпраці з політичними урядами. Віцепрезидент уважає за відповідне, щоб з одного боку уряди систематично й обективно інформували пресу, з другого боку щоб преса теж обективно інформувала громадянство про ріжні публичні справи. В тій цілі буде віцепрезидент скликувати до себе заступників преси бодай один раз на місяць. Опісля віцепрезидент подав культурну і господарську програму краєвого уряду. За найважнішу вважає хліборобську програму, а саме приведення до ладу катастральних і поземельних книг та справу дальшої поземельної реформи. З державних і прив. маєтків розділять коло 50 тисячів катастр. морґів, з того 7000 вже цього року. У програмі є теж комасація. Щодо управильнення рік то вже цього року переведуть реґуляцію Малої Латориці з накладом коло 10 міл. кч. Таким чином відводнять коло 8000 гектарів землі. На гидроцентралю коло Камяниці н. У. призначено ц. р. 4 міл. 200 тис. кч. З публичних будов уже в 1937 р. будуватимуть будови для митних урядів, жандармерії, окружнього суду в Севлюші, чеської гімназії в Ужгороді, гімназії в Мукачеві, для окружних урядів в Рахові, Тячеві й Іршаві. Державну лічницю поставлять у Хусті, крім того в солотвинських копальнях, у Воловім і в Рахівщині. Опісля віцепрезидент торкнувся ще справ шкільництва, лісництва і відводження громад. Вкінці давав відповіди на численні запити редакторів.

СКАНДАЛ З ПЕРЕДАВАННЯМ НАРОДНЬОЇ ПІСНІ РАДІОСТАЦІЄЮ В КОШИЦЯХ.

Кошицька радіостанція вже вславилася тим, що програму для Закарпаття заповняє густочасто російським хламом. До підбору наших народніх пісень ставиться безкритично. Вершком цієї безкритичности було передавання української пісні. „І шумить і гуде, дрібний дощик іде" в російськім перекладі: „І шумйот і гульот, дробной дождік ідьот..." Одночасно спікер заповняв, що це „підкарпатська пісня". Найвищий уже час щоб кошицька радіостація покінчила з фальшуванням правди!

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ" ПЕРЕСТАЄ ВИХОДИТИ.

Орган соціял-демократичної партії на Підкарпатській Руси подає, що український аграрний часопис „Земля і Воля" перестає виходити тому, що аґрарна партія рішила припинити субвенції для цього часопису

Справа зміни календаря.

Буджетова комісія сойму одноголосно приняла внесок посла о. Любельського, такого змісту: „Сойм звертається до уряду, щоби він поробив заходи, щоби ті обряди та віроісповідання які ще уживають юліянського календаря, приняли григоріянський".

Перепони в акції Т-ва „Відродження".

Місяць лютий — це міжнародній місяць протиалькогольної боротьби, признаний у цілому культурному світі. Польща також бере участь у загальній міжнародній боротьбі з отрутами та всіма силами поборює вживання алькогольних напитків при помочі своїх абстинентських товариств. В цьому році на запрошення Польського Уряду під протекторатом Президента Р.П. Проф. І. Мосьціцкого відбудеться у Варшаві в днях від 12—18. вересня 21-ий з черги Міжнародній Протиалькогольний Конгрес. До цього Конгресу польські абстинентські товариства при активній підмозі Уряду приготовляються вже від довшого часу. Тимчасом, як то звичайно буває, йдуть перепони для українського протиалькогольного руху. З канцелярії Т-ва „Відродження" дістаємо такий документ, який містимо в цілости:

Starosta Powiatowy Nowo Sądecki. Nowy Sącz, dnia 23. września 1936. Do Założycieli Kółka Ukraińskiego Przeciwalkoholowego Towarzystwa „Widrodżennia" w Składzistem.

Na zgłoszenie z dnia 29. 8. b. r., wniesione do tut. Starostwa 31. 8. 1936. na zasadzie art. 13, 14 i 41 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. 10. 1933. Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 808 zakazuję założenia w Składzistem Kółka Ukraińskiego Przeciwakoholowego Towarzystwa „Widrodżennia", ponieważ działalność tego Kółka może spowodować zagrożenie spokoju i porządku publicznego. W szczególności stwierdzono, że ogół mieszkańców gromady Składziste sprzeciwia się założeniu tego Kółka, przedkładając dane, że Kółko to przez swą działalność będzie zakłócało spokój i porządek publiczny. Od tego orzeczenia przysługuje odwołanie do Pana Wojewody w Krakowie, które podać należy przez tut. Starostwo w terminie dni 14-tu, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia tego orzeczenia. — Starosta.

(підпис нечиткий).

А тепер лист голови й секретаря Кружка „Відродження" в Скалистім:

Слава Ісусу Христу!

Хвальна Рада „Відродження" у Львові!

Дякую Вам дуже прихильно за лист дуже мені цінний, який я дістав 22. XII. 1936 р., але, на жаль, розпечатаний солтисом у Складистім Павлом Копильчаком, який найбільше шкодить Кружкові. Солтис наш всьо мусить цензурувати і всьо переходить через його руки... На жаль, оказового числа „Відродження", як ми сте писали в листі, як і інші мої часописи, як Місіонар, Народня Справа, Наш Лемко і Дзвіночок, котрі йдуть на мою адресу, ледво же ледво одно прийде, а двох нема, бо якає мара забирає, хоч і заплачене. Тільки без перерви йде криницкий Юдо Лемко, який солтис роздає задармо, бо то руске.

В справі кружка ми на отсе письмо писали рекурс до пана воєводи. І як ми післали той рекурс до Кракова через Повітове Старосство, то ще до нині нема жадної відповіди і не знаємо, чи позволять чи ні і коли. А щодо того письма зі Старостива, то є так: з громадян ніхто ся не спротивляв заложенню Кружка, тілько солтис наш, бо ми належимо до польської збірної ґміни Навойова (7 км. від Санча), то солтис був противний, бо на него війт і всі, а навіть наш п. учитель так само. Дякуємо дуже, що Товариство „Відродження" довідувалося за нас і за нашу працю. Перепрошую дуже, що може щось не так написано, як має бути, але ліпше не вмію..."

Підписи.

На нашу думку й не треба ліпше писати, бо ці прості, але щирі слова самі за себе говорять. Цей маркантний приклад нехай послужить як доказ, на які перепони натрапляє відродженецька акція не лише на Лемківщині, але також у цілому краю, бо таких і подібних випадків можна навести цілими десятками.

За скасування судів присяглих.

Урядовий законопроєкт у справі зміни судового устрою про карну процедуру, що його відіслали по першім читанні до правничої комісії, містить у собі крім змін дотично технічної новелізації також приписи зі засадничим значінням. Між іншим проєкт передбачує скасування судів присяглих. Та установа, що її передбачує березнева конституція, істнує в практиці тільки на терені давньої австрійської займанщини. Одночасно проєкт касує установу мирових судів, як мали щойно повстати для розгляду найдрібніших справ з участю суддів у засаді виборних

38-ма Державна Льотерія.

Що корисніше для льотерійних грачів: чи збільшити вартости поодиноких виграшів — очевидно коштом їх кількости, чи теж, навпаки, поділити більші виграші і побільшити в цей спосіб їх числа?

Рішити це питання так, щоб вдоволити всіх грачів неможливо, бо під цим оглядом думки дуже поділені. Її можна уложити такий плян, що задовільнить всякі побажання; лишити найбільш атракційні великі виграші а решту пожертвувати на побільшення числа середніх виграних.

Вже давніше так зробила Генеральна Державна Льотерія. Вона знесла всі виграші понад сто тисяч золотих, за винятком міліона, в четвертій клясі. Дальше обмежила в тій клясі скількість виграшів по сто тисяч золотих і ввела новий тип по сімдесятьпять тисяч. Завдяки цьому та завдяки іншим способам замість попередніх чотирьох стотисячних виграшів осягнено можливість створити три виграші по сто й чотири по сімдесятьпять тисяч — отже разом сім більших виграшів, не рахуючи міліона та нормальної скількости середніх виграшів.

В тридцять осьмій льотерії, що саме починається, пішли ще дальше. А саме, залишено в кожній з перших клас тільки по одній стотисячній виграші, зате в четвертій клясі — дві. Зовсім покасовано нормальні виграші по двацять тисяч золотих, залишаючи їх у формі т. зв. щоденних виграшів у такій скількости, що відповідає кількости днів тягнення. Зате впроваджено новий тип виграшів по пятнацять тисяч, а також по тридцять і по сімдесять пять тисяч золотих. Ці останні дві виграші виділють у плані другої, третьої і четвертої кляси.

Щодо щоденних виграшів, то тепер існують два типи — один у згаданій висоті двацятьох тисяч, а другий пяти тисяч золотих. Їх признаватимуть таким способом: у кожнім дні тягнення котроїнебудь кляси, за винятком останнього дня тягнення кожної з цих клас, на перший звій з числом, що був витягнений з колеса, припаде щоденна виграна у висоті 5 тисяч золотих. Отже при льосуванні цього числа звій з виграною не будуть витягати з колеса з виграми. У всіх клясах по вильосуванню усіх виграшів кожного дня буде вильосований один звій з числом, що на нього припаде щоденна виграна у висоті 20 тисяч золотих.

Треба ще згадати про побільшення скількости днів тягнення, завдяки чому щоденно раніше закінчать. З цієї новинки найбільше вдоволена буде щоденна преса, бо не треба вже подавати повні неурядові табелі виграшів. Кого цікавить подрібний плян, приписи і постанови гри тридцятьвосьмої Державної Льотерії, цей може засягнути інформації у кожній колектурі. Ці є зобовязані показувати друки всім, хто цього зажадає, не тільки своїм клієнтам.

Загальні засади льотерійної гри зовсім не змінилися, зокрема тому, що низку реформ впроваджувано постепенно, почавши від 26. Льотерії. Вони постійно виявляють свою доцільність і життєвість.

Україніка Варшави.

(КТВ) Місяць січень зазначився у житті варшавської української кольонії пожвавленою рухливістю в організаційно-товариській та науковій праці.

В Українському Науковому Інституті відбулись 11. січня ц. р. публічні збори економічного семінара, на яких вислухано реферату інж. **В. Іваниса** на тему: „Хемізація сільського господарства СССР“. — В дні 1. лютого ц. р. проф. **С. Іваницький** відчитав цікавий реферат на тему: „Сучасний стан лісової господарки й торгу в европейських країнах“.

У **„Прометеї“** влаштовано 14. м. м. **жалібні збори в честь Леона Васілевського,** на яких представники прометейських народів ушанували память великого приятеля народів, поневолених московським імперіялізмом.

Рухливий **Союз Українок**, що від кількох місяців веде цікаву й потрібну відчитову акцію, влаштував два цікаві вечорі із запрошеними прелегентами, ред **М. Островерхою** і **ред. І. Кедрином.** — Останньо заходами Союзу Українок і „Т-ва прихильників української школи“ відбувся карнаваловий баль.

Українська Студ. Громада зорганізувала в свята різдвяну вечеру, ялинку й вечерниці а недавно студентську **академію в честь героїв Крут.**

ВАРШАВСЬКІ УКРАЇНЦІ СВЯТКУЮТЬ РОКОВИНИ ВЕЛИКОЇ ПОДІЇ.

Головна Управа Українського Центрального Комітету уладила в XIX. роковини проголошення самостійности Української Держави академію, що відбулася 2. ц. м. в салі Торговців при вул. Сенній 16. На академію прибули представники б. уряду УНР, влади, українських установ, преси, численне громадянство, студентство і молодь. Святочний реферат бадьорого тону виголосив полк. **Ол. Вишнівський,** а Український Національний Хор ім. Лисенка під упр. **С. Сологуба** виконав 3 хорові продукції, з яких найкраще випало тріо „Україно“ Давидовського, у виконанні 3 відомих варшавських солістів. Закінчив академію могутній національний гимн.

ЧУЖИНЦІ ПРО НАС.

Проф. **Гандельсман,** відомий польський історик, відчитав у рямах вечірніх зборів Історичного Т-ва цікавий реферат на тему: **„Українська політика князя А. Чарторийського“.** Реферат стягнув багатьох представників української, польської та інш. наук, численних журналістів і студентів.

В університеті Й. Пілсудського п. **В. Конопніцький,** молодий правник-українїст, відчитав 28 м. м. на зборах Правничої Громади реферат на тему: **„Повстання Зах.-Української Республики в світлі міжнародного права“.** Тому що реферат зацікавив польську правничу молодь, він буде небавком повторений.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦ. ЛИСЕНКІВСЬКОГО ХОРУ.

Український репрезентаційний хор у Варшаві ім. Лисенка перейшов реорганізацію, яка вплине — правдоподібно на зміцнення його внутрішньої цупкости й піднесе мистецький рівень репертуару. Дня 22. м. м. відбулись загальні збори хору, на яких зложено звіт з 4-річної діяльности й вибрано нову управу. Діяльність хору була д. велика. Кілька виступів у радіо, в консерваторії, на всіх національних імпрезах, наспівання грамофонових кружків — матеріяльна поміч для Наук. Музею у Львові, школи ім. Л. Українки у Варшаві й інших установ — оце, як видно, поважний білянс діяльности хору. До нової управи увійшли пп. інж. Б. Швед — староста, п. Силенкова — скарбник, О. Журковський — секретар, п. Іван Сидорук — пресовий референт. Ревізійну комісію хору склали пп. інж. Г. Марченкова, Г. Герасимович і П. Туз. Хор, якого дириґентом буде й надалі полк. Сологуб, увесь сезон 1937. р. присвятить підготові фрагментів української опери для вшанування Лисенківських роковин. Молоді люди, які перейняли на себе провід хору, кажуть сподіватися, що семий з черги рік його діяльности буде ще багатший в осяги, ніж попередні.

ТРІЮМФ ТАМАРИ ВИШНІВСЬКОЇ.

Тамара Вишнівська, молода українська фільмова артистка стає чимраз популярнішою зіркою польського й европейського екрану. Польські й заграничні фільмові журнали переповнені світлинами молодої українки, якій усі ворожать велитенську карієру. Тепер накручують саме найновішу польську фільму „Ординат Міхоровський“, де п. Вишнівська креує головну жіночу ролю. Українська артистка заняла одно з перших місць у недавньому конкурсі ефектовних тоалет. — Інтервю з нашою фільмовою зіркою подамо на днях у „Ділі“.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Українські політики [9]

1907—1914. р. р.

Д-Р ТЕОФІЛЬ ОКУНЕВСЬКИЙ

у новому парляменті.

Вийшов із загального голосування в 1907. р. до Палати Послів Державної Ради у Відні. До Галицького Сойму з виборів у 1908. р. вже не ввійшов.

В австрійському парляменті був він уже передше послом і тому як старшого посла шанували його наші молодші товариші посли та користувались його товариським досвідом і знанням парляментарних відносин. Його вибирано також заступником голови нашого Парляментарного Клюбу.

Окуневський промовляв у новім парляменті в 1907. р. в дебаті над австро-угорською угодою, від нашої опозиції та відповідав польському послові Давидові Абрагамовичеві, що поляки мають не тільки все, чого самі потребують, але крім цього мають ще і право давити українців і тільки тому вони голосують за державними конечностями. Ми хочемо Австрії — казав він далі — але спертої на нових основах: **справедливости і національної автономії.**

В 1908. р. заступав він наших студентів: **Ярослава Весоловського** і товаришів проти польського письменника **Генрика Сенкевича** за зневаґу українських студентів з нагоди їх голодівки перед віденським трибуналом. Також боронив він **Мирослава Січинського** перед Найвищим Касаційним Судом у Відні, засудженого у першій інстанції за вбивство намісника графа Андрія Потоцького на смерть.

В 1909. р. промовляв Окуневський при нашому наглому внеску у справі розділу Галицької Ради Шкільної Краєвої у Львові та виказував, що наші внески є конечною обороною народу супроти польського верховодства. А соціял-демократам відповів, що вони хочуть мати для себе дешевше мясо через отворення границь, а що український хлоп через це буде бідувати до загину, цього не хочуть вони знати...

В дні 24. листопада 1910. р. промовляв Окуневський на конференції клюбових голов у парляменті та закидував урядові **барона Бінерта,** що він знає тільки чесько-німецький спір, а як українці протестують у Галицькому Соймі, то уряд дає поміч пануючій кліці, щоб вона мала засоби далі панувати над українським народом. На найближчій конференції нашої президії сказав нам президент міністрів барон Бінерт, що справу **рільничих підмог** вирішив у нашу користь та що не допустить до будови каналів (водних доріг). При цій нагоді він інформувався про нашу голосну обструкцію в Галицькому Соймі.

До цього годиться піднести, що хоча ми йшли опозицією на уряд, то всеж таки **ми тоді добули:** рільничі підмоги; визнання „Сільського Господаря“ краєвою господарською організацією; стипендійний фонд на наукові студії для доцентів університету, як також значні державні дотації на наші культурні установи.

Коли в 1911. р. прийшов до керми в Австрії граф **Штірк** і запросив президію нашої парляментарної репрезентації до себе на першу конференцію (в дні 8. листопада 1911.), то ми застали у президента міністрів п. Вацлава Залеського, міністра для Галичини. На це висказав **д-р Окуневський наше здивування** і запитався, яке значіння має от ся приявність міністра Залеського, коли президент міністрів знає, що наша репрезентація не признає установи польського міністра для Галичини. Граф Штірк зрозумів своє положення і відповів нам, що п. Залеський не явився тут як міністр для Галичини, тільки як інформатор для пояснення галицьких відносин. Від того дня цей інформатор не приходив уже на наші конференції.

В місяці грудні 1911. р. промовляв **посол Окуневський** до буджетової провізорії в Палаті Послів і цим разом ударив на німців, кажучи, що те, чого вони в останньому часі допустилися супроти заснування італійського факультету, є зломанням слова і ганьбою для культури, та що те саме робиться в Галичині на підставі здогадного стану посідання, бо поляки не хочуть прихилитися до думки рівноправности, а це неминуче!

Кінець 1911. р. був для нас замітний новою фазою **російської пропаганди в Галичині,** до чого причинився був чеський посол Крамарж своїми статтями в російській пресі. За це соціял-демократичний посол **Семен Вітик** назвав його у своїй промові в австрійському парляменті агентом російського уряду в Австрії. На це відповів п. Крамарж в Австрійській Делеґації дня 29. грудня 1911. р., що він тільки противиться тому, щоб переслідувати руссофільство в Австрії. Завдяки п. Крамаржеві дебата в українській справі була предметом наради Австрійської Делеґації, де промовляли українські делеґати: Григорій Цеглинський і Микола Василько*).

У весняній сесії Палати Послів з 1912. р. промовляв посол Окуневський **до військового закону,** заявляючися за скороченням військової служби до двох літ. При цій нагоді він виступив проти того, що цісар інформується про нас у наших політичних противників та заявив, що оснування українського університету булоб тривким приєднанням українців до династії і культурного заходу.

(Далі буде.)

---

*) Польський міністр д-р Лев Білінський поминав у своїх споминах на стороні 225. дотичну промову п. Крамаржа з неіснуючою делегаційною полемікою нашого **посла Короля,** який не був ніколи членом Австрійської Делеґації. Тому треба бути оглядним при читанні споминів, бо не кожний подає спомини на підставі матеріялів.

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Треба піднести рівень нашої селянської та робітничої жінки.

Наші і чужинецькі жіночі інтелігентні жінки дають на ріжних ділянках незбитий доказ, що у важкій життевій борні здобувши фахову освіту та професійне становище дорівнюють чоловікам. Та звернім увагу на духове життя наших найбідніших селянок та робітниць. Праця над їх духовим розвитком досі сильно занедбана.

Майже в кожному селі бачимо ось таку картину:

Селянин ще й досі уважає освіту своєї доньки у вселюдній школі тільки за конечне лихо. Державою подиктований шкільний примус приневолює його посилати донечку до школи і він посилає її, сказати правду, дуже неправильно, найвище три, чотири роки. Довше не хоче посилати дівчини до школи навіть там, де є 6-ти клясові школи. Розуміється, що це не торкається тих свідомих рільників, що задумують посилати своїх дочок до середньої школи (гімназії або фахової). Коли дівчина має залишитись дома на господарстві, то на думку батьків у сотнях тисячах випадків їй досить знати писати та читати. Звідси і нарікання, коли енергійні та дбайливі вчителі усіма можливими способами стараються таки заохотити, а то й примусити батьків, щоб далі посилали дитину до школи. Пасти корову, бавити дитину, прясти кужелю — це батьки вважають за важніше як здобувати основну освіту, відомости про життя і світ у школі, підготовлятись до громадського життя.

На наслідки такого погляду не треба довго чекати: хвиля поворотного анальфабетизму заливає наше сільське та маломістечкове робітниче жіноцтво.

На пятнацятому році життя вже ті дівчата, що після трилітньої науки у початковій сільській школі перервали шкільну працю, ледви розпізнають букви. Про якенебудь вдумливе читання годі й думати. І це діється на наших селах у другій четвертині XX. віку.

Такий стан застають представниці наших українських жіночих організацій та народньо-освітніх товариств, що розпочинають свою працю по селах. Мусять густо-часто зачинати від основ письма, замість приступити до реальної праці над громадянським вишколом майбутніх сільських господинь. А така праця є тим важливіша, що домашнє виховання дівчат після 10-го року життя майже цілковито злегковажене. Лектури їм не дають ніякої, газету тільки в ряди-годи може дівчина взяти в руки і навіть у таких випадках звертає вона увагу на події із світа злочинців та сензації брукової преси. Буває, що й свідомо виривають дівчині з рук поважніші книжки, мовляв: „Це не для тебе. Ти ще за дурна, щоб це зрозуміти." І так виростає наша сільська дівчина, часом навіть дуже здібна та охоча до умової праці без поради та помочі. Роки пливуть. Треба й заміж вийти. І тут молода людина, якої умове та емоціональне життя не з її вини цілком занедбане, якої думки та бажання блукають немов у мряковині, стає нараз матірю. Неосвідомлена мусить силою факту сама взяти велику частину виховної праці на свої слабі плечі.

Дітей доглядають на селі навмання. Досвід свекрухи або матері є тут единим джерелом знання. Про основи гігієни не мають ніякого поняття. Бо й якже йому інакше бути? Три кляси вселюдної школи не могли дати основного зрозуміння для вимог гігієни. Ця недостача основних відомостей з обсягу гігієни у наших молодих матерей по українських селах є одною з головних причин небувалої смертности немовлят на наших землях.

Крім високого відсотка смертности є ще багато інших погубних наслідків необізнайомлення наших селянок та робітниць з гігієною: фізична слабосилість і враз з цим занепад раси, менша спроможність утриматися на поверхні у життевій боротьбі, часто і моральна меншевартність. Людина фізично здорова, з надміром життевої динаміки не живе так собі лише, щоб жити, а творить все щось нове і радіє з цього приводу, росте душею і серцем, кріпшає духово й фізично; її самопочуття міцне, наскрізь позитивне, пригноблення не має до неї так легко доступу. І в нас є вже багато таких одиниць і серед жіноцтва, одначе як на нашу назагал здорову расу таки за мало. І тут відбиваються нездорові умови дошкільного виховання дітей у наших селянок та робітниць.

Українська селянка і робітниця, якщо має виховати здорове і фізично і морально молоде покоління, мусить собі здавати справу з таких питань:

1) Як можу влаштувати якнайкраще мою домівку, щоб вона була привітним захистом для мене, мого чоловіка та цілої моєї рідні?

2) Як маю доглядати моїх дітей та як їх виховувати, щоб вони були здорові та розвинули якнайкраще вроджені здібности?

3. Яке є моє становище серед інших жінок мого села (присілка, дільниці, передмістя): чого можу в гурті навчитися, у чім вишколитися, що можу їм власною працею дати?

4) Якими способами можу піднести добробут моєї рідні, який рід праці може піднести дохідність мого господарства та дати вдовілля мені самій?

5) Як я повинна працювати над піднесенням та поглибленням моєї освіти, щоб визнаватися у всьому, що діється довкруги мене, в краю, у моїй батьківщині, у світі.

Треба працювати, щоб загал наших жінок дійшов до такого освідомлення, що мусів би ставити собі такі і подібні питання і вслід за тим життеві завдання. Завдяки українській жіночій організації „Союз Українок" така праця вже почалася в багатьох осередках.

Марія Яковенко.

Вишиваємо.

Довгі зимові вечорі, а ще особливо в пості, коли вже скінчаться карнавалові розваги, часто заповнюємо собі ручними роботами, серед яких не останнє місце належить вишиванню. Треба віддати належну похвалу нашим жінкам, що серед вишивок, якими прикрашені наші хати перше місце займають вишивки народні. Лише... але... (ах, оте „але" і „лише" в нашому житті!) не можемо сказати, що ті народні вишивки завсіди чисто народні, що вони є взоровані на чистих прекрасних зразках нашого народнього смаку і хисту. Як часто-густо ми з трудом пізнаємо звязок того чи іншого мотиву з прегарним взором з якоїсь косівської, бойківської, полтавської вуставки чи рушника. Як часто добре навіть відомого взірця ми не можемо пізнати після „перерібки" і застосування його на тій чи іншій роботі.

У мене перед очима дрібна, охлява постать молодої дівчинки, яка вишиває серветку на замовлення одної заможньої пані. Праця мозольна і коли та інтелігентна панна ще пару років над такою роботою марнуватиме час, то мусить попрощатися з книжками та часописами, бо очей в неї на те не стане. Взір серветки низинковий. Полотно тонке, а брати треба по одній нитці. Сам взір навіть досить гарний і оригінальний, але цілість не робить враження. В чому причина? Радимось з панною, яка вишиває. Ось якби дати той взір тільки поодиноко, а не два рази побіч себе, булоб далеко краще. А ще: оригінал — стара бойківська вуставка, шита волічкою і на грубшому полотні, тому він більш виразистий і робить цілком інше враження.

На провінції. Пані дому молода, гарна, принадна жінка. Одружена недавно і всією душею віддана свому гніздечкові. Гарно у неї і затишно, повно ріжних ручних робіт власної роботи. Показує одну по другій з гордістю. Оповідає відки має взірці, скільки часу та чи іншa робітка у неї забрала. Оглядаю все з цікавістю і щирою прихильністю до господині, але вислід огляди — жадного враження. Навпаки в очах мерехтить і трохи млосно від надміру барв та комбінацій. Шкода стає власнички і я трохи сердита на неї. Стільки праці, стільки часу витрачено на речі, які не мають найменшої мистецької вартости, а навпаки тільки попсували те, що створила колись проста, невчена але з мистецькою душею наша сільська жінка! Виправлено тут у злочинний спосіб німу душу нашої селянки, яка не маючи інших можливостей виливає свій смак і почуття у прекрасну вишивку. Небагато тим вишивкам моєї знайомої з провінції бракує — лише ліпшого добору колірів, а найліпше булоб, якби вона стисло притримувалась колірів оригіналу та розміщення взору застосовуючи його до річей потрібних при модерному уладженні помешкання.

Літо. Вулицею йдуть дві елегантні, молоді пані в подотичних „комплетах". В одної та другої суконки і плащики прибрані вишивкою. Лише одна дала тої вишивки мало, розмістила її дуже вміло і колір добрала відповідні вишивці і відповідні до своїх очей, шкіри і волосся, а тому та вишивка і цілий „комплет" роблять дуже гарне враження, а друга тої вишивки „напацькала", де треба і не треба і колір так помішувала, що лише уважно приглянувшись баму, що властиво на обох „комплетах" той самий взір.

Знову на провінції. Велика саля „Народнього Дому" прибрана до святочної академії. Пані з „Союзу Українок", що мали на обовязку салю удекорувати приклали всіх зусиль, щоб зробити те якнайліпше. Випорожнили свої власні хати і хати інших членів Т-ва і позносили до салі масу-масенну всяких своїх „творів". На портретах наших найвизначніших людей рушники. Але голова крутиться. Один рушник низинковий, другий хрестиковий, третій зашитий так, що ні взірця ні барв додуматись не можна, на четвертому красується жовто-синій тризуб і т. д. а ще до всіх тих рушників подороблювано і попошивано всякі коротші та довші „фрезалі". Жах!

Думаю, що до цих кількох лише прикладів не треба багато пояснень. Читачки певно добре розуміють мету тих кількох рядків. Нагадати в часі, коли найбільше вишиваємо, що треба обережно і з пошаною ставитись до нашої народньої вишивки, зберігати наші чудові народні оригінали та застосувати їх на відповідному місці та в відповідній кількости.

Рита.

—o—

З нашої хроніки.

У понеділок 8. січня відбувся в Жіночому Клюбі при Українськім Народнім Мистецтві в-дчит маляра М. Бутовича про потребу мистецько-промислової школи в Галичині. Прелеґент в живім формою і дотепнім змістом рефераті вказав на хиби нашого народнього промислу і прогріхи приватних, а навіть кооперативних підприємств, які виробляють речі у т. зв. народньому стилі та оповів присутнім про свої розмови з відповідними чинниками в справі заснування мистецько-промислової школи. Великого зрозуміння в тій справі він не знайшов, а тому нема великої надії, щоб така потрібна школа в скорому часі могла повстати. По рефераті виникла жива дискусія, з якої видно, що жінки, які стоять до тих справ, завдяки заінтересуванню народнім промислом, досить близько дуже тою справою цікавляться. Всі одноголосно вважали, що оснування такої школи, а бодай курсів, але під мистецьким проводом та доглядом необхідне. Чути було закиди в сторону наших мистців, що вони замало рахуються із смаком та вимогами ширших кол нашого суспільства. Були теж закиди і в сторону продуцентів, які надто слабо дотримуються правдивих народніх взірців і то стародавніх та занадто підроблюються під невибагливий, невироблений смак загалу. Вечір проминув для зібраних пань (крім прелеґента на відчиті був присутній ще тільки один мужчина) дуже цікаво і корисно

—o—

Зі світа.

ЖІНКИ В АМЕРИКАНСЬКИХ ВИБОРАХ

В часі недавніх виборів в Америці до парляменту Злучених Держав вибрано 135 жінок, з того 81 належить до демократичної партії і 54 до републиканської. 123 жінки вибрано до нижчих палат, а 12 до провінціяльних сенатів.

Практичні поради.

Відморожені руки.

Скільки вони наводить прикростей та клопотів. А вилікування затяжне, вимагає багацько терпеливости та часу.

Найкращим ліком на відморожені руки є сонце. Треба кожної днини ціле літо виставляти руки на ділання сонячних проміннів, що напевно увінчається бажаними вислідами.

Та покищо до літа ще далеко, а неодна із наших читачок у меншій чи більшій мірі відморозила собі руки. Тому радимо робити перемінні купелі. Вкладаємо руки до миднички з гарячою водою, до якої вкидаємо жменю гірчиці. По кількох хвилинах вкладається руки до зовсім холодної води, — потому знову до гарячої. Це треба повторити кілька разів.

Так поступати треба систематично що днини кілька місяців, коли хочемо бути певні, що вилікуємо руки.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Лікар египетських мумій.

Помер недавно відомий англійський антропольог і анатом сер Графтон Еліот Сміт, який викладав анатомію в льондонськім університеті і фізіольогію в королівськім інституті. Еліот Сміт був відомий під прізвищем „лікаря египетських мумій". Він спеціялізувався на вивченні мумій фараонів, головно їх анатомії. Еліот Сміт був першим ученим, який піддав египетські мумії рентґеноскопії, хоч заки він перевів свої заміри, мусів перемогти чимало перешкод.

Вік фараонів.

В 1903 р. Еліот Сміт впав на думку просвітлювати рентґенівським апаратом (тоді ще дуже примітивним) мумію фараона Тутмеса IV, небаром після відкриття тієї мумії. Проти його пляну виступили спершу египтольоги, які побоювались, щоб рентґенівське проміння не знищило мумії. Відтак заметушились і египтяни, які вважали таку операцію зневагою для мертвих царів. Скінчилось на тім, що Сміт просвітив мумію, але зробив це в ночі, тайком, при помочі довіреного асистента...

Опісля рентґенівські досліди над муміями переводив уже проф. Сміт зовсім отверто. На підставі таких дослідів означував він точно вік, у якому помер фараон, спираючись при тому на стані його костей. Іноді доводилось англійському вченому вирішувати й інші справи.

Провірка біблійного оповідання.

Недавно перед війною найшли мумію фараона Мернепта, на якого вказували египтольоги, як на того, який згинув на підставі біблійного оповідання у Червоному морі, коли намагався завернути жидів, які покинули Египет.

При рентґенівських дослідах мумії Мернепта були присутні місіонарі, які хотіли провірити правдивість біблійного оповідання. Еліот Сміт відкрив між тонкими верствами матерії, що в неї була завинена мумія, сліди якогось пилу, мабуть соли.

— Ось вам ваш доказ, сказав учений показуючи місіонарям темні плями рентґенограми.

Тайна Тутанкамона.

Еліот Сміт доказував у ріжних статтях, що смерть майже всіх осіб які брали участь підчас відкриття гробниці Тутанкамона, не була зовсім випадкова. Але одночасно Сміт опрокидував думку, буцімто смерть тих осіб була „прокляттям фараонів". Він заявив, що підчас відкриття цієї мумії звільнились деякі міязми, мікроорґанізми, або просто кажучи якась дивна, не просліджена ще пошесть, від якої повмірали згадані особи.

КЛОПОТИ МАГАРАДЖІ АЛЬВАРУ У ВЕНЕЦІЇ.

З Венеції повідомляють, що в минулу середу 3. ц. м. магараджа Альвару припізнив на пів години відізд поспішного поїзду Венеція—Тріест. Магараджа перебував у Венеції 8 днів, відвідував місто й околиці. У дні виїзду прийшов на стацію разом із своїм почотом в останній хвилині перед відіздом експресу. На своє превелике диво і перестрах магараджа Альвару дуже ревний музулманин запримітив, що люксусовий переділ, що його для магараджі призначив італійський уряд, був вибитий свинською шкірою. Тому, що Коран уважає свиней за „нечисті" звірята, магараджа домагався від застрашених кондукторів, щоб вони негайно здерли свинське обиття і заступили його іншим. Хоч кондуктори мали велику пошану для ексцентричного гостя, всежтаки боялись самовільно нищити державне майно. Але впертий магараджа звернувся до поліційної влади, яка вкінці дозволила здерти свинську шкіру з обиття і заступити прихапцем східними дорогими килимами з вантажу магараджі.

ЛІЦИТАЦІЯ ПЕЛЕНОК ПЯТЕНЯТ.

В Калянді (Канада) в родиннім місті канадійських пятенят відбулася ліцитація пеленок, що їх ужили негайно після народження. Ліцитація викликала величезне зацікавлення, так, що ціна швидко йшла вгору і вкінці за старі ганчірки осягнено ціну 1240 долярів. Гроші з цієї ліцитації призначили на закуп білля для сиротинського дому в Онтеріо.

Несамовита історія з трупом.

Сніжна хуртовина що лютувала при кінці минулого місяця, окутала тайною загадочну смерть. На заліз. стації Тернопіль-Березовиця — саме за Білою Горою, снігоплуг, що промощував дорогу, мав вбити дитину. Служниця залізничого дорожника тієї самої лінії несла молоко до міста і при рейках у снігу побачила закривавленого трупа. Тому вернулась до дому і повідомила свого господаря, а цей залізничу поліцію. Заки поліція звилася на місці труп несподівано десь зник. Імовірно сховали його якісь закутані особи, яких бачила служниця вертаючи до дому. Кров на снігу осталася доказом убивства, але справників і трупа годі було віднайти. Згідно з вказівками служниці мала це бути кільканадцять-літня дитина і тому поліція устійнювала кількість дітей в родинах замешкалих при вул. Білогірській та Дороша. Досі цієї загадки поліція не розвязала. Машиніст зізнав, що критичної ночі завважив, що плуг до розгортання снігу відкинув разом зо снігом мабуть трупа людини. Можливо, що розшуки поліції розвяжуть в короткому часі цілу заплутану справу.

ОТТАК СОБІ.

Якщо за кожною визначною людиною слідкував би очевидець, то на світі булоб тьма-тьменна очевидців і ні одної визначної особи.

*

Недосвідчена жінка боїться першого биття серця, а досвідчена — першого завороту голови.

Безпримірне людське озвіріння.

10 ЛІТ НА ЛАНЦЮГУ.

Мешканці невеличкого французького села жили у вічнім страсі перед тамошнім ковалем Жоржем Боке, який ніколи не пускав до свого дому чужих людей. По ночах, щоб страшити сусідів, він стріляв без ніякої причини у воздух із револьверу. Селяни звернулись із жалями до жандармерії, яка рішила відібрати ковалеві зброю.

Коли жандарми ввійшли до дому коваля, почули з останньої кімнати якісь розпучливі крики. Вікна цієї кімнати були щільно забиті. На дверях висіла важка залізна колодка. Жандарми виломили двері. На долівці сиділа прикована до стіни важкими, залізними ланцюгами, жінка літ 35—40. Довжезне волосся звисало на ціле тіло, лице було покрите болотом, незмиваним цілими роками... Нещасна жінка була рідною донькою коваля і просиділа в ланцюгу, в темній кімнаті 10 літ.

За тих 10 літ вона нікого не бачила крім батька і відвчилась майже зовсім говорити. Виявнились при тім ще й інші жахливі подробиці. Боке, який удержував з донькою недозволені зносини, закував її в ланцюги після того, як вона вродила неживу дитину. Коваль побоювався, щоб донька не зрадила його, тому закував її у ланцюги. Озвірілого батька арештували.

Веселе.

ТРІЮМФ АДВОКАТА.

Молодий, але талановитий адвокат боронив спадкових справ 5-літньої дитини. Щоб підкреслити сильніше свою промову, прикликав дитину, яка сиділа біля мами на лаві свідків і взявши її на руки показав зібраній публиці.

— Шановні панство! Не візьмете хіба участи в негідній справі на шкоду цієї прегарної дитини!

В тій хвилині хлопчина розплакався і — адвокат переміг. Авдиторія нагородила його довготріваючими оплесками. Але коли вже всі вийшли зі салі розправ, дитина ще далі плакала.

Зворушений незрозумілим плачем адвокат противної сторони запитався хлопчика

— Чого ти плачеш?

Тоді хлопчина показуючи на свого адвоката сказав:

— Бо він мене ввесь час щипав, коли тримав на руках!

ІНШИЙ ЧОЛОВІК.

Печериця запивався правильно три рази в тижні.

Жінка переконувала його, благала, з відтак уже хитала тільки головою.

— Від нині стану іншим чоловіком — заявив одного дня Печериця, коли жінка робила йому знову докори. — Не віриш? Побачиш, що я кажу правду!

Жінка повірила, але вечором Печериця знову прийшов пяний домів.

— Я думала, що ти вернеш іншою людиною! — сказала жінка.

— Що ти скажеш на такий пех? Той інший також свиня є! — відповів огірчений Печериця.

Робінзон Крузо у фільмі.

Як повстають фільмові сценарі на підставі відомих повістей?

Діяльоґ у студії, який міг зовсім добре надаватись і до гумористичного журналу.

Говорять два директори фільмових фірм у Голівуді:

— Яка тема вашої нової фільми? Чи то правда, що акція відбувається на безлюднім острові?

— Еге ж, на острові... Корабельна катастрофа. Рятується тільки один чоловік, який рішається почати нове життя. Але безлюдний острів захоплює банда ґанґстерів, яка силою вязнить молоду нюйорську красуню. Любовна ідилля. Одначе канібали-тубільці нападають на закоханих. На щастя їм вдається роздобути десь човен і виплисти на море де їх рятує американський панцирник... Ну, розуміється погоня, бомби, літаки! І все кінчиться щасливо.

— Прегарно!... Тільки... скажіть... що воно нагадує?

— Так воно щось нагадує... Фільма називається „Робінзон Крузо". Фільма поставлена на підставі повісти... Але не можна так невільничо триматися тексту.

Лиха маска.

Одна з фільмових фірм у Голівуді проголосила в пресі, що хоче накручувати фільму про Наполеона і пошукує актора до головної ролі. Один фільмовий актор, який уже довший час не міг знайти праці, вистарався кілька знимок Наполеона, дав їх фотографові до репродукції, відтак переслав ті репродуковані знимки як власні до фільмової фірми.

По кількох тижнях фірма звернула йому знимки з допискою, що, на жаль, його маска не виказує ніякої подібности до Наполеона.

§19.

Тернопільський воєвідський уряд Ч. п. н. 70 а.

Тернопіль, 27. I. 1937.

До Редакції й Адміністраці Часопису „Діло“
у Львові, Ринок 10.

У звязку з пресовою нотаткою п. н. „Плебісцитова практика“ (До відома Міністерства Освіти і Внутрішних Справ), поміщеною в ч. 12. часопису „Діло“ з 21. січня 1937 р., що в ній невідно з правдою подано опис заходів голови читальні „Просвіти“ в Котові Василя Мамчура с. Миколи у війта громади Потутори Едварда Познанського, за урядове потвердження власноручности підписів мешканців волости Котів, зложених на деклярціях у справі викладової мови в місцевій народній школі прошу на підставі § 19. пресового закону з д. 17. XII. 1862 (австр. д. у. п. ч. 6 з 1863) помістити в найближчім числі часопису на відповіднім місці і відповіднім друком таке спростування:

1) Неправда, буцімто війт Познанський мав поінформувати Василя Мамчура дня 24. XII. 1936 р., що деклярації у справі шкільного плебісциту відіслали до шкільного інспекторату в Бережанах, зате правда, що війт Познанський заявив того дня Мамчурові, що тих деклярацій нема і сказав йому, щоб у цій справі прийшли по святах, значить 28. XII. 1936 р.

2) Неправда, що дня 28. XII. 1936 р. о. декан Евзебій Бачинський інтервеніював у цій справі телефонічно тільки в шкільного інспектора і в повітового бережанського старости, зате правда, що о. декан Бачинський інтервеніював у згаданій справі дня 28. XII. 1936 телефонічно також і в війта Познанського, на що війт Познанський заявив, що коли господарі до нього прийдуть, то він залеґалізує їм підписи.

3) Неправда, буцімто Василь Мамчур дня 29. XII. 1936 р. вияснював війтові у громадській канцелярії в Котові, що трудніша річ стягнути йому так нараз людей, тому, що люди заняті працею, зате правда, що Мамчур на домагання війта Познанського, щоб він скликав людей до громадської канцелярії для залеґалізування підписів, заявив йому рішуче, що цього не зробить, додаючи, що мешканці були вже в цій справі у солтиса, а солтис дотично леґалізування підписів має такі самі права, як війт.

4) Неправда, буцімто війт Познанський мав заявити Мамчурові, що ціла справа — то одно велике крутійство і дурна робота, зате правда, що Мамчур заявив війтові Познанському, що він ним крутить.

5) Неправда, начебто війт Познанський ударив Мамчура підчас розмови кілька разів по лиці, зате правда, що Мамчур поводився ввесь час арогантно, а після висказання у найбільшім убуренні до війта Познанського слів, що він ним крутить, щоб собі людей сам скликував, тріснувши дверима вийшов із канцелярії, але війт Познанський зовсім не вдарив його по лиці.

За воєводу:

Белецький, начальник виділу с. п.

—o—

По широкому світі.

Арабські націоналісти з Палестини збирають складки на закупно трьох літаків, щоб їх подарувати Іракові, Савдії та Сирії.

Емір Трансйорданії виїде 2. травня до Льондону, щоб переговорювати про наладнання палестинських справ.

У колюмбійській столиці Боготі застрайкували шофери таксівок, бо міська влада наказала їм носити одністрої.

Японський парлямент відложено на дальших 4 дні, себто до 14. ц. м., бо ще не покінчено буджетових праць.

Британський міністр торговлі заперечив, немов би він пропонував Рузвельтові дати Німеччині 100.000.000 фунтів позички, щоби відсунути загрозу війни, до якої пхає Німеччину важке господарське положення.

Норвегія і Данія погодилися взяти участь у конференції другорядних держав, учасників т. зв. конференції в Ослью, що відбудеться небавом у Гаї.

Московський університет переіменовано на „університет ім. Пушкина“.

—o—

ВІЙСЬКОВЕ ПОВСТАННЯ В УССР?

Англійські часописи подають вістку, немовби в красноармейських частинах, розміщених на Україні вибух бунт. ГПУ здавило його, та при тому згинуло 9 вояків і 90 ранених.

—o—

ІТАЛІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

В італійських політичних колах заявляють, що поголоски, немов би італійський уряд розглядав проєкт ґенерального пакту ненападу і взаїмної помочі у східній частині Середземного Моря є не зовсім вірні. Італія є противником загальних пактів, визнає лише двобічні.

Ті тамі кола називають безосновними поголоски про недалеку стрічу мін. Чіяна з мін. Іденом та про його подорож до балканських держав.

НОВИНКИ.

— **Чергове число „Діла“** з огляду на свято, яке припадає в пятницю, появиться в суботу вечором з датою 14. ц. м.

— **В справі щомісячного безплатного книжкового додатку.** Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на лютий прислали найдалі до 15. II. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на лютий і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші **точні і безпосередні передплатники,** що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непстрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— **Великий Дансінґ-Брідж 14. II. (в неділю) 1937 р.** улаштовує Філія „Союзу Українок-Емігранток“ у Львові і Клюб Українських Емігрантів, пл. Бернардинська ч. 2, I. п. Початок: год. 8. вечора. Джез I. Костюка. Стрій довільний. Увесь дохід призначений на фонд допомоги хорим еміґрантам. 230 2—2

— **Гальо — Гальо!** 13. III. всі спішать на Бесіду на діточу Маскараду. Мамусі, — приготовляйте костюми для своїх діточок. Забава запевнена. Ріжноманітна програмка спочиває в руках Вп. Пань із Захоронки. 258

— **Студ. Кружок Р. Ш.** улаштовує 15. II. 1937. в год. 21. у салях Народнього Дому дансінґ. Вступ у ціні 0.49 і 0.99 зол. виключно за запрошеннями. Грає Костюк. 255

— **Підземна залізничка у Львові.** З достовірних джерел довідуємося, що знана американська фірма: Windsor et Newton, New York почала розбудову підземної комунікаційної мережі у Львові. Відкриття першої підземної лінії Ринок — вул. Японська 9. відбудеться в суботу дня 20. лютого ц. р. в год. 22. Гості, які вибираються на Великі Вечерниці „Основи“ користають з двох безплатних білетів їзди. По білети просимо зголошуватися до домівки Т-ва „Основа“, пл. Юра 5. тел. 278-61. в год. 12-14.

— **Відзначення службовика Маслосоюзу.** Як подавали ми минулого місяця, злодій пробив ножем п. Пятницю Володимира, шофера Маслосоюзу (не візника фіри, як це було хибно подано) за те, що той перешкодив йому вкрасти баньку молока з фіри одної підльвівської Районової Молочарні. Вчинок цей був тим більше похвальний, що п. Пятниця наражуючи своє життя боронив кооперативного майна, хоч воно не належало безпосередньо до установи, де він служить і хоч за втрату його він не брав би ніякої відповідальности. За той гідний найвищого признання і похвали вчинок п. Пятниці, Дирекція Маслосоюзу відзначила зразкового службовика крім грошевої винагороди ще й похвальною грамотою, яку вручила йому у приняві всіх службовиків Маслосоюзу.

— **Хор львівських садівничок „Рідної Школи“** під управою п. Дарії Лотоцької відспіває в неділю, 14. ц. м. низку колядок в Успенській церкві у Львові при вул. Руській. Початок 12. год.

— **Традиційну просфору** уладжують Кружок Рідної Школи, Союз Українок і читальня Просвіти на Новому Знесінні в неділю, 14. ц. м. Початок год. 17.

— **З П. Радія.** В неділю 14. ц. м. в год. 19.15 співатиме у львівськім радіо в рямцях „мішаних концертів“ п-ні Евгенія Левицька (меццо-сопран).

— **Український ресторан у Львові.** На вул. Костюшка відкрили і посвятили вчора новий ресторан „Око“ у давньому льокалі кооперативи „Вітаміна“. Домівка відновлена, влаштована із смаком, зразково чиста. Є це кімнати для снідань, на обіди та вечері, як теж і молочарня. Веде „Око“ досвідчена, енерґійна та інтеліґентна людина, п-ні Олександра Домбчевська, відома львівському громадянству віддавна із свого орґанізаційного хисту. Недостачу захисних, совісно ведених українських харчівень відчуває львівське громадянство віддавна. Земляки із провінції, приїжджаючи до Львова, не потребують уже тинятись по чужих льокалях, маючи власну солідну фірму, поміщену в самому центрі міста.

— **Епільоґ дозволеної праці перед судом.** Перед станиславівським судом присяжних відбулася розправа проти студента теольоґії Михайла Остапюка та Ольги Шандровської із Станиславова, провідниці дитячого садка, яким закинено, що в селі Радчі станиславівського повіту вели серед шкільної молоді аґітацію проти розпорядків польських учителів, співання польських пісень і т. п. Обв. Остапюк заперечив свою вину, що перебуваючи в часі ферій в рідному селі, займався марійською орґанізацією та справами католицької віри. Обв. Шандровська не призналася також до вини, заявляючи, що держалася тільки програми, означеної статутом.

— **Обнижка чесного в ґімназіях.** В державних середніх, загально-освітніх школах признано полекші при оплачуванні чесного за другий шкільний піврік. Адміністраційну таксу обнижено на 10 прц. Цю полекшу признано теж вчительським семинарам, як цього домагалися вчительські кола.

— **Тиф у Нараєві.** В містечку Нараєві та в ши- околишніх селах бережанського повіту хорує- риться пошесть тифу. Найбільше людей в Болотні. Школи мають бути закриті.

— **Дністер зачин"є виливати.** В останньому на- часі обнизилась знову температура і впав змінив- віть сніг, одначе стан води у ріках не ріку ся. На Дністрі у Дубівцях криги загатили частину на просторі 3 км. і вода залляла більшу біль- села та присілок Перевози. Небезпеки шої повені нема.

— **Продаж землі без матеріяльного примусу.** Соймова правнича комісія приняла резолюцію з закликом до міністерства справедливости, щоби продаж до 5 гектарів була вільна від нотаріяльного примусу.

— **Еміграція до Палестини.** За статистични- ми обчисленнями на палестинській лінії пере- везено торік з Польщі до Палестини 16.470 пасажирів. Навіть протижидівські арабські заворушення в Палестині не причинилися до ослаблення жидівської еміграції.

— **Арештування ошуканців.** У Львові арешт товано 41-літнього Михайла Дуду, що отворив фікційне вутлеве підприємство при вул. Сик- стуській ч. 14 і натягнув кільканацять осіб на кавції по кількасот зол., обіцюючи їм посали у своїм бюрі. Зокрема натягнув кравчиню панну Аделю Ш. на 2.000 зол., обіцюючи з нею оженитися й обіцянки не додержав. Крім Ду- ди арештовано його спільника Влад. Дзівіта, що вів теж бюро посередництва з мешканнями.

— **Не знали що робити з краденими грішми.** В окружному карному суді у Львові відбулася розправа проти служниці Олянни Борщак, що обікрала свого хлібодавця Юлія Дорфа при вул. Сенкевича 5. на 51.000 зол. Маючи такі великі гроші вона не знала, що з ними роби- ти, купувала, що хотіла і розкидала їх на всі боки. Помагали їй в цьому наречений Микола Адамів, її брат Альойз і сторожиха дому Марія Круль. Врешті справою занялася поліція і ві- добрала від неї ще 36.000 зол. Решта пропала. Служницю Борщак засуджено на 3 і пів року вязниці, Адамова на 3, Крульову на рік, а А- льойза Борщака на 6 місяців.

— **Вбив шість осіб і сам поранив себе.** У Красній пов. Калуш Василь Тимків вистрі- лив із втятого кріса до Онуфрія Кульчицького, якого стрінув на дорозі, та зранив його тяж- ко. Опісля Тимків пішов під хату Параски Павлишко та вистрілив крізь вікно й убив її на місці, потім пішов під хату Настуні Кецман і її також застрілив крізь вікно. Так само Тим- ків убив Степана Солчина, його жінку Насту- ню та двоє малих дітей Солчина, 11-літню Оль- гу й 6-літнього Олексу. Цього жахливого зло- чину допустився Тимків із особистої пімсти та сусідських порахунків. Тяжко раненого Кульчицького відвезли до шпиталю в Калуші. Тимків після доконання злочину вистрілив до себе двічі та зранився тяжко в голову.

— **Передісторичні звірі на Поділлі.** Підчас добування алябастрового ґіпсу в маєтку Ераз- ма Коритовського в Малих Заліщиках знай- шли кости мамута і кістяк волохатого носо- рожця. Кости відвезли до Подільського музею в Тернополі.

— **Бувають і такі судді.** Перед судом у Чорт- кові стануло кількох малолітніх хлопців, що з нужди допустилися крадежі дерева. Один із них серед тріскучого морозу явився в суді бо- сий. Оголосивши присуд, яким обвинувачених увільнено, суддя К. звелів босому хлопцеві за- держатися в бюрі і після урядування пішов з ним до міста, де з власної кишені купив йому скарпитки і черевики.

— **„Гуманітарне“ самовбивство.** Жінка до- зорця міської різні в Рудках, 25-літня Стефа- нія Глоговська, наслідком родинних невзгодин відобрала собі життя незвичайним способом. Вона стрілила собі в чоло з апарату-пістолєту „Радікаль“, що служить до гуманітарного убою худоби. Померла до 8 години.

— **Грабіжництво в краю.** На дорозі коло Бор- кова золочівського повіту пятьох грабіжників напало на фіру, якою їхав Нухім Гоїн торговець кіньми з Коломиї. Напасники забрали йому 2.400 зол. і втікли. — На дорозі між Раєм і Курмаць- кою горою під Бережанами, на збіжевого тор- говця Натана Каца, що вертався із Славутина пов. Підгайці, напало двох замаскованих оприш- ків, озброєних револьвером і ножем. Стероризу- вавши його та візника, порізали упряж на конях, а потім один перешукав кишені Каца і забрав портфель з готівкою 2.250 зол. Опісля оба втікли без перешкоди.

— **Солтис душогубом.** В селі Лошневі теребо- вельського повіту ішов вечором дорогою Нестор Миськів з кількома товаришами. Йому заступили дорогу: солтис Андрій Беднарський і громад- ський радний Станислав Сьвірський і так його побили, що він незабаром помер. Причиною було те, що Миськів співом нарушував спокій в селі.

— **Скритовбивство.** У львівському шпиталі помер після операції війт громади Тучапи, Влад. Голота, якого хтось засипав підчас їзди фірою револьверовими стрілами, ранячи смертельно, а його візника в руку.

— **Ревізія в Академічному Домі.** В польському Академічному Домі у Вильні переведено ревізію при участи 150 поліцаїв та ректора проф. Стане- вича. Знайдено багато компромітуючого матерія- лу. Невдоволені тим студенти ендеки погрожу- ють новою бльокадою.

— **Новий острів на Чорному Морі.** Із Симфе- рополя повідомляють, що на Чорному Морі, у від- далі 300 м. від берега, виринув на поверхню води новий острів. Він довгий на 250 м., широкий на 30 а високий на 5 м. над поверхню моря.

— **Катастрофа літака.** В порті Сан Франціско втопився великий пасажирський літак. Машина пішла негайно під воду, а з нею 11 пасажирів. Причина катастрофи невідома.

— **Вулькан віджив.** В південій частині Чіле по- чав вибухати старий вулькан, що вигас був від кількасот літ. У звязку з його вибухами трем- тить земля, наслідком чого виляли ріки і попа- дали мости.

З кіна.

КІНОРЕВІЯ: „СТИЛЕВИЙ“.

(ет) До ревієвого ансамблю, який почав свої виступи мин. тижня, долучилися в новій про- грамі нові сили, а саме: В. Моравська, відома варшавська пісенькарка і хор ревелерсів „Седа- ма“, який першим своїм виступом добув собі признання численної публики. Програма бага- тіша й ріжнородніша від попередньої. З акторів вибивалися Ю. Белявський, К. Островський із своїм балетним гуртком, еспанське дуо Саби де Фогт та В. Моравська.

На екрані фільма „Легкодух“, яка щойно зій- шла з афішів кіна „Европа“ з Ф. Астером і Дж. Роджерс у головних ролях.

КІНО „МАРУСЕНЬКА: „КЛИВАКИ Й КІГТІ“.

(ет) Дирекція кінотеатру додала до фільми „Пятиннята“ цікавий фільмовий репортаж вироб- ництва Р.К.О.-Радіо про ловлю диких звірів у джунглях. Фільма пояснювана польською мо- вою, має велику наукову вартість. Лови на таких хижаків, як тирг, носорожець, лямпарт, на даву- на й орангутана, справді незвичайне видовище. Позатим гарні краєвиди дикої африканської ріст- ні та пейсажу.

Дописи.

ТУРКА Н. С.

Сокільська ялинка в Турці, влаштована у великій салі „Просвіти“ в дні 24. І. зібрала 170 осіб, які гости- лися при спільнім столі і з увагою вислухали гарного (трохи за довгого) реферату голови „Сокола“ Андрія Горечка про свята державности і соборности. З насоло- дою прислухувались теж приявні декламаціям, співам і рецитаціям, які вавязували до роковин Крут. Взагалі декорації салі, прибрання стола і дбайлива підготова- на програма вечора вражали учасників дуже приємно. Дивно тільки, чому не було благословення проскфори...

Загальний Збір Філії „Просвіти“ в Турці н. Стр. відбувся дня 2. 2. при участи 72 осіб: невелике число приявних пояснюється поганою непогодою і сильним морозом, бож Філія начислює 147 членів фізичних, а теж 51 читалень у турчанському повіті мають пра- во обсилати збір менш-більш 150 відпоручниками. Зі звітів довідалися учасники, що осяги Філії поважні: в діловому році повстали 4 нові читальні, а 6 читалень влада заборонила; люстраційних поїздок було 80, касо- вий оборот 1.700 зол.; у самій Турці було 10 популяр- них відчитів; 19 читалень має власні домівки. З цих кількох цифр слідна широко розвинута діяльність Фі- лії. Недомагання, як довг 5.600 зол., недостача більшої бібліотеки і т. д. дадуться небавом усунути. Виділ і Контрольну Комісію вибрали повнові в майже незміне- нім складі, наділюючи їх повним довірям. Справа бю- летину, який виходить заходом Філії „Просвіти“ й „Українського Гігієнічного Товариства“, викликала жва- ву дискусію. Загалом треба признати діловий хід збо- ру. Одначе на будуче є необхідною річчю або огріти са- лю, або відбувати збір літньою порою, бо радити в сту- дені дуже прикро.

ВИШНЕВЕЦЬ.

Ялинка. Стараннями філії Українського Добродійно- го Т-ва 14. січня уладжено ялинку для дітей з ріжно- манітною програмою. Дитячий вертеп, декламації вір- шів, хор під орудою Забрамного, національні танки — виповнили програму цього вечора. Присутніх було 550 осіб. Дітям роздано 360 торбинок з солодощами. Заба- ва відбувалась в салях замку князів Вишневецьких.

Вистава. На Водохреща, 19. січня, аматорський гур- ток філії Українського Добродійного Т-ва у Вишнівці відограв комедію на 4 дії Ів. Тобілевича „Чумаки“. Ви- ставу попередив реферат про творчість Тобілевича, ви- голошений Костем Стефанським. Чистий прибуток в су- мі 62 зол. 48 сот. піде на культурно-освітні ціли філії.

СТАНИСЛАВІВ.

Величавий похорон Альбіни Яконович. Мин. субота в год. 14. проводив увесь свідомий український загал тлінні останки великої громадянки, фундаторки й до- бродійки „Р. Ш.“, бл. п. Альбіни Яконович, на вічний спочинок. У похороні взяла участь зорганізовано інте- лігенція, як теж ремісники, купці та представники до- околичних сіл. При виході з дому жалоби прощав По- кійну дир. Даниш від кружка „Р. Ш.“ ім. Покійної. На цвинтарі прощали Покійну о. сен. Р. Лободич, проф. Г. Павлюх, як відпоручник Головної Управи „Р. Ш.“, один селянин в імені всіх сільських кружків „Р. Ш.“, п. Мой- сеовичівна від рідношкільної молоді та пос. д-р І. Во- лянський від кружка Р. Ш. ім. Шашкевича. Підчас по- ходу пригравала дута орхестра „Зорі“, співала „Дум- ка“. Станиславів гідно звеличав память Покійної, що своє довге життя присвятила народові, записуючи ве- личезне майно на „Р. Ш.“.

Заг. Збори „Злуки“. Мин. неділі в год. 14. у салі Братства св. Миколая відбулись загальні збори Т-ва у- країнських сторожів „Злука“, якими проводив пос. д-р І. Волянський. На зборах були делегати львівської „Во- лі“ пп. Козіцький і Крзковецький. По відчитанні та принятті протоколу з попередніх зборів здавали виді- лові звіти. Ми довідалися, що членів має Т-во 60 за всіх понад 400 сторожів у Станиславові. З вкладок виплинуло 116.15 зол., у касі готівкою під цю пору є 40.47 зол. Виділ постарався про збірну умову, на під- ставі якої члени „Злуки“ можуть домагатись і доходи- ти своїх прав. Після звітів промовляли обидва делега- ти, представляючи історію „Волі“ у Львові та заохочу- ючи станиславівських сторожів до підтримки свого ста- нового Т-ва. Промови, особливо п. Козіцького, зробили велике враження на зібраних. Після признання абсолю- торії вибрано такий новий Виділ: голова п. Климов- ський; виділові пп. Пилипчук, Свереда, Бабійчук, Мель- ник, Олексишин, Петрик, Подільник, Левчук, Коваль- чук; їх заступники пп. Козак і Якубів. Контр. Комісія: пос. д-р І. Волянський, Лесів В.; заступники: Мисляк і Демедюк. Мир. Суд: пос. д-р І. Волянський, Мкула, Григорчук. На зборах було багато й нечленів, які за- раз же вписались до Т-ва. При кінці слід з приємніс- тю зазначити, що станиславівські українські сторожі зрозуміли, що лише в своїй рідній організації, лише за порадою таких громадян, як пос. д-р Волянський, а не в чужій організації, не серед чужих людців — зможуть добиватися своїх належних їм прав. Віримо, що за ко- роткий час у „Злуці“ будуть усі українські сторожі, чого Т-ву із щирого серця бажаємо.

З життя ґімн. молоді. В неділю 7. II. відбувся по- каз народньої ноші та прикладного мистецтва, уладже- ний в авлі муж. держ. ґімназії Науковим Кружком діво- чої ґімназії Р. Ш. Вже сама декорація авлі робила пре- гарне враження, прибрана зеленю, килимами й вишив- ками. На сцені виднів напис: „Шануймо народню но- шу!“ Під одною стіною прикрашеною килимами та ґе- емблємою, виставa праць учениць: вишивані блюзки, подушечки, рушники, настільники й вироби з дерева, скла й металю, а все виконано по мистецьки. Сам по- каз ноші започаткувала уч. Ернест рефератом про красу, багацтво й історію української народньої ноші. Реферат був дбайливо опрацьований і змістовний. Пі- сля реферату виходили на сцену учениці в народніх строях, а уч. Мойсеовичівна виясняла походження кожного строю. Усіх строїв було 21 із ріжних наших земель, а саме з околиць Станиславова, з Підкарпаття, Гуцульщини, Бойківщини, Поділля, з Волині, з Ярослав- щини й Полісся. Зібрана численно публика (як молодь, батьки й учителі) рясними оплесками витала кожний стрій. Після показу відзначило жюрі такі строї: 1) з Тишковець (пов. Городенка); 2) з Борщівщини; 3) з Мі- китинець (пов. Станиславів); 4) з Дори; 5) з Яворова і 6) з Волині. Вечір залишив дуже гарне враження. Всі виходили щиро задоволені і то не лише тому, що мо- же багато із зібраних бачило вперше такі чудові строї, але й тому, бо наглядно переконалися, що виховання в Р. Ш. стоїть на належній висоті, що там звертають ува- гу на все. Сподіємося, що такі покази ноші увійдуть у традицію дівочої ґімназії і будуть відбуватися що- року.

Б. Л.

ПОЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ.

У свому рефераті на засіданні сойму згадав посол Дух і про українців. Опрокинув він домагання українців, що польська земля повинна переходити в українські руки. Це — на думку посла Духа — наскрізь фальшива теза, бо годі віддавати польську землю в українські руки тоді, коли є стільки безземельних поляків. 75 прц. польської землі в Галичині (Малопольщі) вже перейшло в руки українців, зате ніодин гектар української землі не перейшов у польські руки.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ ДАТОК на УКРАЇНСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ У Т-ВІ „СИЛА“, 3. МАЯ ч. 10?

Спорт.

ЗАКЛИК РЕДАКЦІЇ „ЗМАГУ“.

Щоби прийти з допомогою тій українській спортовій централі, що візьме на себе завдання вести евіденцію і реєстр наших спортових товариств, редакція „Змагу“ рішила підготовити до друку малу енциклопедію українського спортового руху.

Тому редакція „Змагу“ просить всі наші спортові товариства без винятку, спорт. секції, гуртки в краю і закордоном надсилати на її адресу матеріяли і дані про організаційну та спортову діяльність: місце осідку, рік оснування, скількість членів в різних роках, імена всіх визначних місцевих, спортових діячів, визначних змагунів, скількість секцій та чинних членів, спортовий рівень, спортова ієрархія товариства, організаційна приналежність, імена голов, секретарів та провідників секцій та всі інші дані, що торкаються історії та діяльности товариства. Одночасно редакція „Змагу“ просить надсилати знимки виділу, визначних діячів і змагунів, секцій, дружин, меттів із змагань тощо.

Адреса редакції „Змагу“ така: Перемишль, вул. Колійова 5.

ФІНАЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. **Варшавянка — А. З. С. 4:0** (0:0, 2:0, 2:0). В середу вечором відбулись у Варшаві вирішні змагання за гаківкове мистецтво Польщі між двома варшавськими дружинами Варшавянкою і А. З. С.-ом. Варшавянка перемогла кандидата на мистця А. З. С. у високім відношенні і прислужилась Краковії, яка „чужими руками“ задержала, чи пак добула мистецтво. Кінцева табелька виглядає так:

1. Краковія	5	7	10:3
2) Варшавянка	5	6	12:3
3. К. Т. Г. (Криниця)	5	6	10:5
4. А. З. С. (Варшава)	5	6	8:7
5. Чорні (Львів)	5	5	11:7
6. А. З. С. (Познань)	5	0	0:25

КОМУНІКАТ КЛК.

Секретаріят філії К. Л. К. у Львові приймає зголошення на курси їзди на лещетах для початкових, молодиків, дітей і старших. Оплата за курс, який триватиме 8 годин — 2.— зол. Курс почнеться вже в найближчих днях.

Урядові години секретаріяту в домівці К. Л. К. Домініканська 11 що середи та пятниці в годинах 19—21.

Виділ філії КЛК у Львові запрошує всіх членів львівської філії на ширші сходини, що відбудуться 17. т. м. в год. 19.30. в домівці КЛК. (Домініканська 11). В програмі сходин: реферат і дискусія п. н. **„КЛК. на Краєвих лещетарських змаганнях в Славську 1—7. II. 1937“.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Большевицькі назви.

Коли читав я про перезвання не тільки українських, але й російських міст назвищами чи псевдонімами большевицьких шишок, то мені якось прикро робилося. Істнує собі від віків, а то й тисячеліть якась місцевість і — нараз одного дня — вона вже не так, а інакше: Дніпропетровск, Сталіне, Зіновївск, Свердловск, Ленінград... Ціле щастя, що большевицькі головачі люблять псевдоніми, а то чого доброго — поназивалиб українські міста так, що вийшлаб Нова Палестина: Нахамкесово, Апфельбаумск, Бронштайнівка, Собельзоноград...

Всеж таки нові назви і з арійською закраскою боліли мене і хвилювали. Як за сто літ буде виглядати Україна?! Кожна місцевість прийме назву якоїсь шишки, чи шишечки і навіть слід не лишиться по всяких Київах, Полтавах чи Камянцях Подільських.

Але 1936. рік, а ще більше молодий 1937. р. влили в моє серце надію на ліпше.

Почалося воно було ще давніше, коли тате Лейбу швиргонули з престолу і він ледви з життям за кордон утік. Тоді всі місцевости: Троцковскі, Троцківки і Троцкогради, всі парки його імени, всі доми чи жолубки змінили одного дня вивіски і Троцького — мов корова язиком злизала.

Але це було давно і на цім не можна було нічого будувати.

Аж прийшов один великий процес, а за ним і другий. Полетіли голови головачів: Зіновєва, Каменєва, Пятакова і їм менш-більш рівних, а разом з головами полетіли і назви місцевостей, названих у їх честь.

Щодня чуємо в радіо:

— Тут радіостанція імени Косіора.

А досі щораз чули з тієї радіостації:

— Великий опікун української культури (дітей, трудящих, поетів і чого не хочете) товариш Постишев.

І нараз „радіостація імени Косіора“ перестала надавати назвище товариша Постишева.

Що сталося? Чи може і цей батько України пішов у штаб Духоніна?

Покищо ні. Але, як подають часописи, пішов у дураки, а на його місце батьком став якийсь Кудряжев.

Тепер, значить, прийде і зміна на всіх вивісках, де фігурувало імя Постишева.

Я радив би для економії поробити всі вивіски так, щоби при слові: „імени“ зіставити чорне місце і дописувати крейдою. Минеться Постишев — змазати, а написати — Кудряжев.

І так далі і так далі, аж поки ціла вивіска разом з особами, яких виписували і які виписували, не полетить до бісового дядька.

А на це направду зовсім поважно заноситься.

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

SLOVANSKY PREHLED. Praha, leden 1937. R. XXIX. Cis. 1.

UKRAINIAN YOUTH. Jersey City, N. J., January 1937. V. IV. № 1.

MORZE. Warszawa, luty 1937. R. XIII. № 2.

Листування Редакції.

ВП. П.: В. Тарнавецький, Калинович, П. Чубатий Я. Мацюк: Від кожного з ВПанів Редакція має спростування подробиць давніх справ, що відбулися на терені ВПУВ. Кожний з листів Вп. Панів дає притоку до дальших листів і спростувань. Вп. Панам відомо, що саме „Діло“ заініціювало прилюдну дискусію про відносини у ВПУВ і причинилося до поведення санаційної акції на терені того Т-ва. Однак просимо зрозуміти, що ми не можемо вести до безконечности дискусії на ту саму тему і викликувати щораз нові спростування подробиць, які направду широкого загалу наших читачів не дуже цікавлять! Тому просимо не ставити Редакції у прикру ситуацію, що вона мусить відмовляти спростування своїм Передплатникам і Приятелям, та просимо звернутися до товариських мирових судів у своїй організації, до судів громадянських чи навіть державних, бо в цій ситуації часопис не всилі переводити слідства та давати повну сатисфакцію всім, що почувають себе покривдженими!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СХІДНИЦЯ:
13. II. Шаріка.
14. II. Чорногора в огні (Довбуш).

ТРУСКАВЕЦЬ:
15. II. Циганський барон.
16. II. Інваліди.
17. II. Шаріка.
18. II. Чорногора в огні (Довбуш).

Український Театр „Заграва“

ТЕРЕБОВЛЯ.
13. II. Рожевий шлях.

ХОРОСТКІВ:
14. II. Голгота.

ЧОРТКІВ:
15. II. „Камо грядеши?“ I. ч. Вініцій і Лігія.
16. II. II. ч. Смерть Нерона.
17. II. Муравлі.

Великий Театр:

Пятниця, 12. II. год. 8. веч. Виступ Рут Сорель і Джордж Ґрок.

Субота, 13. II. год. 7.30 веч. ціни найнижчі „Подружжа“.

Неділя, 14. II. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Подружжа“. Год. 8. веч. опера „Кармен“.

Понеділок, 15. II. год. 7.30 Премієра! „Життя не сон“.

Ширіть наш часопис!

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані міністер танцює“
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівиллівна“.
ВАНДА: „Червоний султан“ і „Я в сьомім небі“.
ҐРАЖИНА: „Пан із мільйонами“.
ЕВРОПА: „Ніч перед битвою“.
КАСІНО: „Циганське дівча“ (Льорель і Гарді), „Лови на ведмедя“.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт“, „Навіщо працювати“ з Фліпом і Фляпом.
КОПЕРНИК: „Марія Стюарт“ з Фр. Марчом і додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Кливаки і лазурі“ та „Пять дівчаток з Канади“.
МЕТРО: „Серця зі сталі“.
МІРАЖ: „Маю 19 літ“, „Осудженець“.
МУЗА: „Останній ... “ і плястична фільма.
ПАКС: „Хрестоносні походи“.
ПАЛЯС: „Два дні в раю“ з Евг. Бодо.
ПАН: „Я невинний!“
РАЙ: „Смертельний скок“ із Гарі Пілем“.
СВІТ: „Смертельний скок“ із Гарі Пілем“.
СТИЛЕВЕ: „Легкодух“ і ревія.
ТОН: „Прапор“.
УТІХА: „Таємна жінка“, ревія „Говори про кохання“.
ХИМЕРА: „Нинішні часи“ з Чарлі Чапліном.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська ...)
„Кіцбігель“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 12. лютого 1937.

Берлін (357) 14.15, 20.10 Розр. музика 19.15 Пісні й форт. музика, 21.00 Говорена оперетка Г. Роте, 22.35 Вок.-інстр. концерт. **Білгород** (437) 18.30 Пісні й арії. **Братислава** (299) 20.20 Класичні пісні, 21.00 Концерт рел. музики. **Будапешт** (550) 12.05 Концерт орх., 13.30 Циг. музика, 17.30 Сальонова музика, 19.30, 20.00 21.00, 22.00 Опера. **Брюселя флям.** (322) 21.00, 22.00 „Польська кров“ оп. Недбаля. **Відень** (507) 15.15 Тріо на форт., скр. і віол. г-моль Вебера, 16.30 Авд. для дітей, 17.10 Арії та пісні, Д. Ервальд меццосопр., 19.30, 20.00 Віденські настрої. 20.50, 21.00 Вагнерівський концерт, Меркер сопр., Вольф барит., 22.30 Веселі мельодії. **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00 16.00 Музика, 15.15 Діточі пісні, 18.00 Форт. рециталь, 20.10 Спів, музика. **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття. **Мілано** (369) 17.00 Трансм. з акад. св. Сесилії, смичк. квартет, 19.00 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт. **Мінхен** (405) 16.50 Кон-

церт солістів, 18.00 Розр. концерт, 22.35 „Ворота вічности" поезії з муз. ілюстрацією. **Прага** (470) 17.00 Квартет п-дур Моцарта, 19.10 Мельодії зі звукоємків, 20.05 Французька сучасна музика. **Радіо Парі** (1648) 14.15 Спів. ресітель, 15.30 Театр Уван, 17.00 Камер. музика, 18.45 Форт. ресітель, 21.45, 22.00, 23.00 Вечір пісенькарів. **Рим** (421) 17.15 Концерт квартету патріотів, 19.00 Розр. музика, 20.40, 21.00, 22.00 „Юсі" оп. Бенацького.

Субота, 13. лютого 1937

Берлін (357) 19.15 Вагнерові твори, 21.00 Розр. концерт, сопр., тенор, балалайка, форт. **Бєлгород** (437) 18.40 Російські романси, 20.35 Нар. пісні. **Братислава** (259) 18.15 Спів. ресітель, 20.10 Оп. мельодії. **Будапешт** (550) 12.05 Сальон. музика, 14.00 Сольо на флеті, 17.00 Форт. ресітель, 18.00 Циг. музика, 19.30 Спів. **Віденьь** (507) 18.20 Нар. пісні, 19.15 Альтівка, 21.25 Розр. музика. **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 20.10 Фільмові пробоєвики. **Кошиці** (259) 15.00 Сто хвилин співу й музики, 18.00 Для Закарпаття. **Мілано** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля Травіята" оп. Верді. **Мінхен** (405) 18.15 Популярна музика, 19.00 Розр. музика, 22.30 Легка музика. **Прага** (470) 11.05 Концерт орх., 15.00 „Кірікірі" оп. Пашка, 19.15 Орх. концерт, 21.15 Симф. е-моль Вейса. **Радіо Парі** (1648) 10.30 Концерт із консерваторії, 14.15, 16.00, 21.00 Оп. ресітель, 17.30, 18.00 Авд. для дітей, 20.40 Літер. авд., 21.45, 22.00 Симф. концерт. **Рим** (421) 17.15 Танк. музика, 20.40 Сучасні мельодії, 22.10 Концерт хору академії Барезе.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 12 лютого 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: Люди моря, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музика з гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Соя у сільському господарстві, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Молодь перед мікрофоном: Від Бескиду до Балтика, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Серенади з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Р. Вагнер, із гр. пл., 17.00 Із країни вітряків і рік, що плинуть угору, 17.15 Моцарт: Дівертементо ес-дур на скр., альтівку та віол., 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Залізниця на услугах туристики у Сх. Галичині, 18.30 Г. Гавд: Чайковскіяна, з гр. пл., 18.40 Забута діяльність Г. Родаковського, 18.50 Лісові новини, 19.00 „Емі Форстер" новеля Конрада, рецитує Ст. Ярач, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оп. фрагмент, 20.00 Гутірка: Флет, 20.15 Концерт орх., Гебе-Тарнава спів, 21.15 Вечірній денник, 21.25 Актуальна гутірка, 21.30 Із альбома Кетельбі, орх., хор, солісти, 22.30 „Скажи мені що читаєш, скажу тобі хто ти", скеч, 22.45 Танк. музика з гр. пл.

Субота, 13. лютого 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська спринька, 14.30 Весела авд. для дітей: Богусь на господарстві, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Пятнадцять хвилин маршів, гр. пл., 15.50 Моди, 16.05 Із звукоємків, гр. пл., Програма на завтра, 16.15 Популярні мельодії Чайковського у вик. орх., 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Е. Деліюс: Англійська рапсодія „Брог фейр", гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Торунь — старе й гарне місто, 19.30 Концерт орх., Сергій Бенові бас, 20.25 Літературні новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Тетмаєрові поезії в музиці, хор, солісти, 21.45 Весела Серена, 22.15 Мала орхестра, рефрени.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.18, 88.75, Долари американські 5.28·25, 5.25·50, долари канад. 5.28.50—5.25.50, Фльорени, гол. 290.55—289.30, Франки фр. 24.68—24.53, Франки швайцарські 120·85—120.05, Фунти англ. 25.95—25.77, Гульдени данц. 100.00—99.80, Корони ч. 16.50—16.00, Кор. дан. 115.74—115.90, Кор. 129.35, Корони шв. 133.68—132.70, Ліри італ. 24.25 — 23.95, Марки фін. 11.35 —11.00, Марки нім. 224.00—120.00, Шил. австр. 94.50—93.50, Марки нім. срібні 131 —127.

Акції.

Банк Польський 109.00, Цукор 78·50, Вугіль 18·00, Ліліпоп 13.50, Стараховичі 33·00, Габербуш 37.00.

Тенденція вдержана.

Папери.

3 пов. інвест. 1. ем. 65.25, серія непот. 3 пов. інвест. 2 ем. 65.75, серія непот. 5 пов. кон. 53.75, 6 прем. дол. 63.25, 63.25, 4 прем. дол. 47.75, 47.75, 7 пов. стаб. 450.00, купон 160.65, 4 консол. 52.50, 52.00, 52.13, 50.25, 50.35, два ост. др. 4 і пів зем. серія 5 49·25, 49·50, 4 і пів Варшава 53·00, 53·25, 5 Варш. нов. 55·38, 55·00, 55·50, 56·25, ост. дрібні.

Тенденція для пов. дещо сильніша. Для листів вдержана.

Збіжжя.

Львів, 11. II.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	27.75—28.00
Пшениця збор. червона	27.00—27.25
Пшениця одн. біла	27.50—27.75
Пшениця зб. біла	26.75—27.00
Жито шт. I.	23.00—23.25
Жито шт. II.	22.75—23.00
Кукурудза кр.	21.00—21.50
Гречка на мливо	29.00—29.50
Гречка паст.	21.50—22.00
Каша гречана 50 проц.	47.00—48.00
Мука пшен. ст. гат. I вис.	44.25—44.75
„ „ гат. I А	43·25—44·75
„ „ гат. I Б	42·25—42·75
„ „ гат. I Ц	41.25—41·75
„ „ гат. I Д	40.25—40.75
„ „ гат. II А	38.75—39·25
„ „ гат. II Б	38·25—38·75
„ „ гат. II Ц	37.50—38.00
„ „ гат. II Д	36.25—36.75
„ „ гат. II Е	34.25—34.75
„ „ гат. II Ф	32.75—33.25
„ „ гат. II Ґ	30.25—30.75
„ „ гат. III А	25.00—25.50
„ „ гат. III Б	23.50—24.00
Мука пшенична паст.	20.50—21.00
Мука пшенич. разова до 95%	30.25—30.50
Мука пшен. жит. вит. 0—30%	36.50—37.00
Мука житна гат. I. 0—50%	34·00—35·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 11. лютого п. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . . 2.65 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван. 2.70 „
1 кг. масло експ. включно з експ. опакув. платить дефінітивно . . . . 2.70 „
молоко від 11. I. ц. р. . . . 0.16—0.17 „
копа яєць . . . . . . 4·00—4.00 „

Тенденція на всі артикули сильна.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дни 11. II п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді 1.15 зол.
Індики I. кл., добре умясені, повногруді 0.95 „
Курки молоді I. кл. біло й жовтоніжки від 1.50 кг. вгору 1.00 „
Качки товщені I. кл. шойно від 1.80 кг. вгору 1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ.

Замісць квітів на домовину улюбленого проф. бл. п. Юрія Рудницького складають Ольга з Манастирських Савицька й Іван В. Манастирський по 10 зол. на „Рідну Школу" й Українських Інвалідів.

Льв. II. 1 — 406/37.

ОПОВІЩЕННЯ.

Міська Управа в кор. стол. місті Львові подає до загального відома, що прелімінар буджету Громади міста Львова на рік 1937/38 є виложений до перегляду в бюрі Виділу II/1 Управи Міської (ратуш II. п. двері ч. 267); через 1 тиждень саме від дня 12. лютого до 18. лютого 1937 р. включно, в годинах від 9-ої до 13-ої.

Зацікавленим платникам комунальних даний прислуговує право перегляду в повищім речинці буджетового прелімінаря, а також внесення закидів і застережень у дальшім речинці 1. тижня, ц. є до дня 25. лютого 1937 р. включно.

У Львові, дня 11. лютого 1937.

Міська Управа в кор. стол. м. Львові.
Президент міста
Д-р Станислав Островскі в. р.

Виказ XXIX.

На викупно Українського Городу.

У виказі жертв на викупно Українського Городу в „Ділі" з дня 10. II. ц. р. ч. 29 не зазначено, що тільки до вплати д-ра Бурка Остапа наспіли жертви через Адм. Нового Часу. Прочі жертви, які поміщувано від ч. 29 до ч. 30 „Діла" були вплачувані через „Центробанк".

Через „Центробанк" зложили в зол.: Дмитро Козак, Снятин 2. Іван Бабюк, Снятин 1. Роман Бурачинський, Снятин 1. Іван Онуфрейчук, Снятин 1. Михайло Зінковський, Снятин 1. Василь Ткачук, Снятин 1. Йосиф Лаврентович, Снятин 1. Адам Опарук, Снятин 1. Іван Славницький, Снятин 1. Оленка Томаш, Снятин 2. Антін Лукавецький, Снятин 2. Іван Ткачук, Снятин 1. Старшина „Сокола" в Снятині зі збірки дрібними квотами — разом 14.70. Украінбанк Городенка 15. Госп. Спож. Кооп. Самопоміч Команча 10. Українська Пов. Кооп. в Судовій Вишні 10. і кличе: всі кооперативи судововишенського району на довільну квоту. Д-р П. і О. Шлемкевичі і Д. і С. Паращуки 10. Рідня Івана Бохно, Ярослав 10. Кооп. Власна Поміч, Мости Великі 5. Д-р Д. Добротвір, Липиця Долішня 5. Районова Молочарня, Відників 5. Ганна Остапчук, учителька, Ганівці 5. Д-р вет. мед. Роман Лехицький 5. Оксана Свистовичева, Борщів 5. Петро Дашко, купець в Косові к. Коломиї 1. Володимир Дзюбановський, Казимир Дол. 5. і кличе: Павла Райду, учит. в Корчмисках, Івана Мазура, учит. в Ілуоку і Івана Сточанського з Богатківців п. Підгайці. Влас Стасюк, Дубно 3. Никорчук Михайло, Горешова 0.75.

Вплатили в С. Б. (збірка через Т-во Сокіл в Самборі): Т-во Сокіл в Самборі 10. і кличе: Т-во Плай в Самборі і кооп. Всел. Учит. в Самборі. Д-р Ю. Рабій 5. і кличе: д-ра Гуркевича Володимира, дир. Бережницького Осипа, о. к. Плешкевича Ю. Дир. Степан Сілецький 2 і кличе: д-ра Скалка Петра, дир. Бобовського Івана, Курила Елеонора, дир. Томашека Миколу. Дир. Осип Бережницький 5 і кличе: д-ра Білевича Олександра, дир. Курочку Василя. Інж. Темника Ю. Василь Курочка 5 і кличе: Ховенка Степана, Дзюрина Теодора, Сидорика Дмитра. Д-р Гуркевич 5. і кличе: Володислава Курчака (ем. окр. суддю в Добромилі), Миколу Івасюка (ем. окр. суддю в Ст. Самборі). Дмитро Сидорик 2 і кличе: Павліша, купця в Самборі, Кульчицького Маріяна, Кульчицького Дмитра (Вовчко). Д-р Іван Рогуцький 10. і кличе: д-ра Івана Блажкевича, Дрогобич, о. Стефана Онишкевича, Купновичі, рад. дир. Филиповича, Самбір. Дир. Іван Бобовський 3 і кличе: М. Гавчака учит. в Буківці п. Сеголики, Ст. Бобовського, уч. в Верхобужу п. Котлів, о. декана Івана Тимчука в Великові п. Сяжки гірські. Госп. Кредит. Кооп. Укр. Всел. Вчит. в Самборі 10. і кличе: Т-во Взаїмна Поміч Львів Кредитова кооп. Взаїмна Поміч" Львів, Укр. Кооп. Банк в Самборі. (Далі буде).

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.